

(*)Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte

Subjects

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G050V01301	Education: Epistemology of physical activity, sport and physical education science	1st	6
P02G050V01302	Statistics: Research methodology and statistics in physical activity and sport	2nd	6
P02G050V01303	Basics of group sports 1	1st	9
P02G050V01304	Basics of individual sports	1st	9
P02G050V01401	Physiology: Exercise physiology 2	1st	6
P02G050V01402	Free body expression and dance	2nd	6
P02G050V01403	Basics of group sports 2	2nd	9
P02G050V01404	Basics of gymnastic sports	2nd	9

IDENTIFYING DATA**Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física**

Subject	Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física			
Code	P02G050V01301			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Figueira Rodríguez, Alberto			
Lecturers	Figueira Rodríguez, Alberto			
E-mail	AFIGUEIRA@UVIGO.ES			
Web				
General description	A materia aporta as nocións básicas que debe posuír o alumnado universitario sobre a construción do coñecemento científico e a ética profesional. Delimita a diferenza entre a ciencia e a profesión no ámbito competencial da titulación do Grao en Ciencias da Actividade Física e o Deporte, e aprofunda no coñecemento do obxecto de estudo da mesma: motricidade, corporeidade e prácticas corporais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Diferenciar entre a realidade e os obxectos de estudo. Comprender a función da epistemoloxía.	B1
Distinguir os diferentes tipos de obxecto de estudo que poden ser abordados polas CCAFD.	B1
Comprender o obxecto de estudo da motricidade humana dende diferentes perspectivas formais e saber identificar as súas diferentes notas: psíquicas, somáticas, naturais, culturais, centrípetas e centrífugas.	B9
Entender a existencia de paradigmas ou enfoques diferentes na interpretación do mundo e como afectan ao coñecemento científico.	B1 B2 B26
Identificar as diferentes correntes paradigmáticas vixentes no ámbito disciplinar das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	B1
Reflexionar sobre diferentes perspectivas de comprensión social e prácticas sobre o corpo e a motricidade humana, coñecidas e descoñecidas, hexemónicas e marxinais, posibles e imposibles.	
Comprender a relación entre a linguaxe, o coñecemento e as concepcións filosóficas/paradigmáticas sobre a corporeidade humana.	B1 B9
Coñecer, identificar, distinguir e nominar as diferentes manifestacións da motricidade humana e/ou prácticas corporais.	B1 B9
Identificar, seleccionar e consensuar en grupo a elección dun obxecto de estudo vencellado ás CCAFD.	B1 B25
Elaborar, presentar e explicar en equipo unha presentación visual sobre o obxecto de estudo.	B12 B25 B26
Aplicar o paradigma sistémico ao coñecemento dos fenómenos vencellados coa actividade físico-deportiva e/ou motricidade humana.	B1 B26
Identificar a estrutura básica dunha memoria de investigación.	B2

Comprender e aplicar con propiedade a linguaxe científica no ámbito académico e profesional.	B2
Elaborar traballos académicos de forma estruturada e rigurosa. Saber referenciar a documentación.	B2 B13 B26
Buscar información de calidade sobre unha cuestión que interese coñecer.	B1 B12 B26
Entender un documento científico e saber extraer do mesmo a información que sexa de interese.	B2
Saber que é unha profesión e a súa relación co contexto socio-económico.	B1
Diferenciar a profesión da ciencia. Distinguir na titulación a dimensión profesional da científica-humanística.	B13
Coñecer a regulación profesional do ámbito da actividade físico-deportiva.	B11
Coñecer o Colexio Oficial de Licenciados en Educación Física e en Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	B13
Comprender que é a ética e a necesidade de incorporala na práctica profesional e académica-científica.	B11 B13
Considerar o contido dos códigos éticos e deontolóxicos existentes no ámbito das CCAFD.	
Incorporar a reflexión ética na práctica académica.	
Conscienciarse da relevancia da formación continua e do compromiso social co ben común.	
Ser receptivo/a e reflexionar sen prexuízos sobre as cuestións e dilemas formulados nas clases.	B11
Ser flexíbel ante novos supostos sobre as Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	B13 B26
Participar e interactuar co grupo clase nas dinámicas propostas.	B25

Contidos

Topic

1. Nocións xerais e vocabulario epistemolóxico: concepto de Ciencia e correntes principais da Epistemoloxía. Fundamentos do coñecemento da realidade.	1.1. Nocións xerais e vocabulario epistemolóxico. 1.1.1. A epistemoloxía e a ciencia. 1.1.2. O coñecemento e o coñecemento científico. 1.2. Fundamentos do coñecemento da realidade. 1.2.1. A elaboración dun traballo académico. 1.2.2. Procura de información. 1.2.3. A lectura científica. 1.2.4. Manuais de estilo. Aplicación do formato APA (American psychological Association)
2. Epistemoloxía e ciencia. Epistemoloxía e socioloxía da ciencia.	2.1. Características do coñecemento científico. 2.2. O obxecto de estudo. 2.3. A investigación científica. 2.4. As clasificacións das ciencias. 2.5. Os paradigmas. O paradigma sistémico. 2.6. Epistemoloxías feministas e teoría de xénero.
3. Obxecto de estudo, consideración científica, paradigmas epistemolóxicos e historia da Educación Física e das Ciencias da Actividade Física e o deporte.	3.1. O obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.
4. Matriz disciplinar das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. Teorías científicas e fundamentos conceptuais sobre a motricidade, a actividade física e o deporte.	4.1. A configuración disciplinar das Ciencias da Actividade Física e o Deporte. 4.2. A definición semántica do obxecto: da actividade física á motricidade. 4.3. Unha análise sistémica da motricidade humana.
5. Deontoloxía e profesión. Ontoloxía das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	5.1. Deontoloxía 5.1.1. Ética e profesión. 5.1.2. Códigos deontolóxicos. 5.1.3. As finalidades da educación física e da práctica profesional vencellada ás expresións motrices. 5.1.4. Dilemas morais. 5.2. Profesión 5.2.1. A profesión. 5.2.2. A regulación profesional. 5.2.3. O colexio profesional de Licenciados/as en Educación Física e Ciencias da Actividade Física e do Deporte.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	36	54

Resolución de problemas	10	10	20
Traballo tutelado	8	24	32
Estudo de casos	5	5	10
Debate	6	6	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	16	18
Traballo	2	0	2
Práctica de laboratorio	1	1	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	- Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos conceptuais.
Resolución de problemas	- Traballo sobre os contidos dirixido polo profesor/a. Técnicas grupais participativas.
Traballo tutelado	- Elaboración dun traballo académico. Delimitación dun tema, contextualización, búsqueda de recursos empregando bases de datos, e redacción do traballo. Aplicación do manual de estilo APA. Soporte web.
Estudo de casos	- Análise e lectura comprensiva de documentación académica e científica. - Recopilación e análise do coñecemento común en torno a actividade física e o deporte a través de diferentes soportes. - Análises sistémicas do campo profesional. - Análises sistémicas da configuración académica do grao.
Debate	- Discusión programada sobre situacións vencelladas á delimitación científica e disciplinar das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. - Discusión programada sobre situacións terminolóxicas e identidade epistemolóxica. - Crítica de noticias vencelladas con problemáticas epistemolóxicas das Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Supervisión e discusión en titorías grupais e individuais sobre o traballo a desenvolver polo alumnado. Discusión e crítica de lecturas programadas. As tutorías presenciais terán lugar no despacho 225 e as virtuais na aula de profesorado número 915 previa cita. Tamén a través do correo electrónico ou calquer outro medio disponible acordado mutuamente.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	Asistencia e participación activa nas prácticas de laboratorio desenvolvidas nas horas dos grupos B	20	B1 B2 B26
Traballo tutelado	Asistencia ás clases C para a supervisión e seguimento do traballo tutelado.	7	B2 B12 B25 B26
Exame de preguntas de desenvolvemento	Preguntas de desenvolvemento sobre as contidos claves da materia. Perspectiva comprensiva e crítica.	30	B9 B11 B26
Traballo	Entrega do traballo tutelado cumprindo os criterios de avaliación establecidos nas condicións de realización.	33	B1 B2 B12 B13 B25 B26
Práctica de laboratorio	Exposición, defensa oral e participación na discusión dos diferentes traballos tutelados presentados.	10	B1 B2 B12 B13 B25 B26

Other comments on the Evaluation

Para superar a asignatura é imprescindible acadar unha calificación mínima de 5 puntos.

O alumnado "Non asistente" deberá realizar as metodoloxías de "Traballos e Proxectos" e a "Proba de resposta longa, de desenvolvemento".

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Nas convocatorias correspondentes a un mesmo curso académico, consérvanse as cualificacións obtidas polo alumnado. Será necesario repetir as metodoloxías necesarias para conseguir un mínimo de 5 puntos.

As titorías son presenciais. Non se realizará atención titorial por correo electrónico.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade na ligazón <http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examen>s

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación., **Libro blanco. Título de grado en ciencias de la actividad física y el deporte. Recuperado de**http://www.aneca.es/media/150296/libroblanco_deporte_def.pdf, ANECA, 2004

Rey Cao, Ana, **Ciencia y motricidad. Epistemología de las ciencias de la actividad física y el deporte.**, 1ª ed., Dykinson., 2014

Rey Cao, Ana, **¡Protestar es cardio! La no ideología ideológica en el campo de las prácticas físico-deportivas.**, 2014

Complementary Bibliography

Barbero González, José Ignacio, **La escolarización del cuerpo: reflexiones en torno a la levedad de los valores del capital cuerpo en educación física.**, 2005

Cagigal, José M^a., **José María Cagigal. Obras selectas. Volumen II. Deporte, pulso de nuestro tiempo. El deporte en la sociedad actual. Cultura intelectual y cultura física.**, 1ª ed., Comité Olímpico Español; Ente de Promoción Deportiva, 1996

Devís Devís, J. Martínez Moya, P y Villamon Herrera, J., **La profesionalización de la Educación Física: caracterización y evolución del conocimiento científico. En S. García (Coord.) Congreso Internacional de Historia de la Educación Física. (pp. 149-156).**, 1ª ed., Universidad de Salamanca y Gymnos., 2002

Martín Acero, Rafael, González Valeiro, Miguel (eds.), **Educación física e deporte no século XXI. VI Congreso Galego de Educación Física. Vol.1: Simposio Internacional de consenso José María Cagigal.**, 1ª ed., A Coruña: Universidade da Coruña. Disponible en h, 1998

Oña, Antonio, **La ciencia en la actividad física: viejos y nuevos problemas.**, 2002

Red Internacional de investigadores en motricidad humana, **La ciencia de la motricidad humana (CMH) como área autónoma de conocimiento: Trayectorias desde la Red Internacional de Investigadores en Motricidad Humana.**, 2006

Rey Cao, Ana y Canales Lacruz, Inma, **Discurso epistémico para una ciencia de la motricidad.**, 2007

Sergio, Manuel, **Um corte epistemológico.**, 1ª ed., Instituto Piaget, 1999

Vicente Pedraz, Miguel, **Teoría pedagógica de la actividad física.**, 1ª ed., Gymnos, 1987

Vicente Pedraz, Miguel, **La educación física como ideología del poder: la construcción de las creencias pedagógicas en torno a las enseñanzas escolares del cuerpo.**, 2009

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Estatística: Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte/P02G050V01302

Other comments

Asistencia de forma continua a clase.

Lectura da bibliografía recomendada.

Actitude e predisposición ao pensamento crítico e analítico atinguindo dende os contidos da materia, a súa metodoloxía e o propio profesor.

IDENTIFYING DATA				
Statistics: Research methodology and statistics in physical activity and sport				
Subject	Statistics: Research methodology and statistics in physical activity and sport			
Code	P02G050V01302			
Study programme	Grado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2nd	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Iglesias Pérez, María Carmen			
Lecturers	Iglesias Pérez, María Carmen			
E-mail	mcigles@uvigo.es			
Web				
General description				

Training and Learning Results

Code	
B2	Knowledge and comprehension of the scientific literature of the area of the physical activity and the sport.
B11	Knowledge and comprehension of the ethical beginning necessary for the correct professional exercise.
B12	Application of the technologies of the information and communication (TIC) to the area of the Sciences of the Physical Activity and of the Sport.
B13	Habits of excellence and quality in the professional exercise.
B25	Skill of leadership, capacity of interpersonal relation and teamwork.
B26	Adjustment to new situations, the resolution of problems and the autonomous learning.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results
To understand the scientific literature in the field of Physical Activity and Sports Sciences, focusing on the statistical methods used in research studies.	B2
To know how to apply information and communication technologies (ICT) tools to the field of Physical Activity and Sport Sciences and, specifically, to use statistical software and Internet resources.	B12
To develop the ability of work in teams, focusing on the values of effort and respect for others, without taking advantage of others work.	B25
To develop skills for the adaptation to new situations, the resolution of problems and the self-learning.	B26
To promote principles of professional excellence and quality.	B13
To know the statistical ethical principles, regarding to seek permission to collect data sets, to kept the statistical secret and not to manipulate the report.	B11
To know the characteristics of the scientific thought: to question the intuitive ideas, to get data, to do a critical analysis of the observations, to argue and to take of decisions from rational criteria and critical thinking.	B2 B13 B26

Contents

Topic	
Part 1. Introduction to the research methodology in Physical Activity and Sport Sciences.	1.1 The scientific method of resolution of problems. 1.2 Parts of a paper and a tesis. 1.3 Types of research: analytical, descriptive, experimental, qualitative. 1.4 Reliability and validity.

Part 2. Data analysis and applied statistics.

Lesson 2: An introduction to Statistics. One dimensional descriptive statistics.

2.1 Statistics and scientific research.

2.2 Basic concepts: population, sample, variables.

2.3 Tabulated and graphical description.

2.4 Measures of central tendency, spread, skewness, and kurtosis.

Lesson 3. Two dimensional descriptive statistics.

3.1 Qualitative data analysis: contingency tables, graphical description and dependency measures.

3.2 Box-plot diagram of a variable recorded by groups. Comparison of mean and variance.

3.3 Covariance and linear correlation.

3.4 Simple linear regression model.

Lesson 4. Introduction to Statistical Inference and Probability models.

4.1. Introduction to Statistical Inference.

4.2. Probability: basic concepts.

4.3. Random variable.

4.4. The Normal distribution. Applications.

4.5. Point estimation. The sample mean.

4.6. Calculation of the sample size.

4.7. Confidence intervals for mean and proportion

Lesson 5. Testing of Hypothesis.

5.1 Definition and classical methodology of testing: types of hypothesis, associated errors, significance level, critical region.

5.2 p-value.

5.3 Two sample t-test

5.4 chi-squared test of independence.

5.5 Shapiro-Wilks test for normality.

5.6 Pearson correlation test.

Part 3. Introduction to informatics applied to statistics.

Lesson 6: Analysis of real data with Calc and R Commander.

6.1 One-dimensional descriptive analysis.

6.2 Two-dimensional descriptive analysis.

6.3 Hypothesis Testing and Confidence Intervals.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	11.25	11.25	22.5
Problem solving	11.25	11.25	22.5
Mentored work	1	24	25
Practices through ICT	26	13	39
Problem and/or exercise solving	2	15	17
Laboratory practice	4	20	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Professor explanation on theoretical concepts, that will have to study out of class. At the beginning of each lesson, students will be provided with material for a better comprehension of the class.
Problem solving	Resolution of exercises and activities proposed by the professor in a bulletin associated with each topic to reinforce the concepts of the master class.
Mentored work	The students will make a work of analysis of data focused in the application and interpretation of the statistical concepts and models of the matter. The work will be carried out as a team work.
Practices through ICT	Statistical software will be used for the analysis of data, mainly EXCEL, CALC and R Commander. With regard to Lesson 1, the practices will be focused on the analysis of research papers: type, schedule, hypothesis, methodologies, results and conclusions.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Mentored work	Any questions will be resolved in the usual tutorials. Tutoring can be telematic by appointment.
Tests	Description
Laboratory practice	Any questions will be resolved in the usual tutorials. Tutoring can be telematic by appointment.
Problem and/or exercise solving	Any questions will be resolved in the usual tutorials. Tutoring can be telematic by appointment.

Assessment			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Mentored work	Evaluation of the team work. Each activity of group will have a grade, that will move to the components of the group according to his/her contribution. The final grade is the average (or weighted average) of all the activities.	20	B2 B11 B12 B13 B25 B26
Problem and/or exercise solving	Test with short questions and problems about concepts, models and exercises exposed and discussed in theoretical sessions.	40	B13 B26
Laboratory practice	Two test (20%- 20%) about resolution/ interpretation of practical problems of statistical data analysis with software.	40	B2 B12 B13 B26

Other comments on the Evaluation

First call:

The students can choose between a system of continuous assessment or a global assessment.

Continuous assessment is recommended.

1- Continuous assessment has the following activities:

One test about concepts and problems studied in theoretical classes, two test with the computer and a group work.

In the 3 test a minimum grade of 4 (over 10) will be necessary to calculate the final average.

If a student does not work systematically in group activities, he or she may be expelled from the group, according to a protocol established at the beginning of the course.

2- The global assessment has the following activities:

One test of theoretical concepts and problems (50%) and one test with the computer (50%).

In the 2 test a minimum grade of 5 (over 10) will be necessary to calculate the final average.

Second call:

1- Continuous assessment:

In the second call, the same exam structure will be repeated as during the course, so that each student may retrieve the part that corresponds to him/her.

The grade of the group work keeps.

2- Global assessment:

In the second call, there are one test of theoretical concepts and problems (50%) and one test with the computer (50%).

In the 2 test a minimum grade of 5 (over 10) will be necessary to calculate the final average.

From one course to another, passed partial exams or parts of the subject will not be kept.

Sources of information

Basic Bibliography

Barriopedro, M.I. y Muniesa, C., **Análisis de datos en las Ciencias de la Actividad Física y del Deporte**, Pirámide, 2012
Thomas, J.R. y Nelson, J.K., **Métodos de investigación en actividad física**, Paidotribo, 2007

Gómez Ruano, M. A. y Lago Peñas, C., **Los números del gol: Cómo ayudar a tomar decisiones en el fútbol a partir del análisis de datos**, Great Britain: los autores, 2018

Complementary Bibliography

Ortega, E. et al., **Manual de estadística aplicada a las ciencias de la actividad física y el deporte**, Murcia: DM, 2009

Sánchez Zuriaga, D., **Estadística aplicada a la fisioterapia, las ciencias del deporte y la biomecánica**, Madrid: CEU, D. L., 2011

Peña, D. y Romo, J., **Introducción a la estadística para las ciencias sociales**, McGraw-Hill, 1999

Cao, R. et al., **Introducción a la estadística y sus aplicaciones**, Pirámide, 2001

Ríos, F. et al., **Bioestadística: métodos y aplicaciones**, Universidad de Málaga, 1999

Namakforoosh, M., **Metodología de la investigación**, Limusa, 2002

Carlberg, C.G., **Análisis estadístico con Excel**, Madrid: Anaya Multimedia, 2012

Pérez López, C., **Estadística Aplicada a través de Excel**, Prentice Hall, 2002

<http://knuth.uca.es/moodle/mod/resource/view.php?id=1126>,

<http://www.aulafacil.com/Excel/temario.htm>,

<https://estadisticaorquestainstrumento.wordpress.com/>,

Recommendations

IDENTIFYING DATA				
Fundamentos dos deportes colectivos I				
Subject	Fundamentos dos deportes colectivos I			
Code	P02G050V01303			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator	Silva Alonso, Telmo Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Lecturers	Silva Alonso, Telmo Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
E-mail	telmosilva@uvigo.es jorgeviano@uvigo.es			
Web				
General description	Principios para o desenvolvemento físico, técnico e táctico de xogadores/as de baloncesto e balonmán.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
C1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
C2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar
C3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte
C4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas
C6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
APLICACIÓN DAS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E COMUNICACIÓN (Tics) Ao ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B7 B12	C1 C2 C3 C6
HABILIDADE DE LIDERADO, CAPACIDADE DE RELACIÓN INTERPERSOAL E TRABALLO *ENEQUIPO	B25	C4
ADAPTACIÓN A NOVAS SITUACIÓNS, A RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS E A APRENDIZAXE AUTÓNOMA	B26	
HÁBITOS DE EXCELENCIA E CALIDADE NO EXERCICIO PROFESIONAL	B13	C4
ACTUACIÓN DENTRO DOS PRINCIPIOS ÉTICOS NECESARIOS PARA O CORRECTO EXERCICIO PROFESIONAL	B10 B13 B24	C3 C4
CAPACIDADE PARA DESEÑAR, DESENVOLVER E AVALIAR Os PROCESOS DE ENSINO - APRENDIZAXE RELATIVOS Aos DEPORTES DE BALONCESTO E BALONMÁN, CON ATENCIÓN ÁS CARACTERÍSTICAS INDIVIDUAIS E *CONTEXTUALES DAS PERSOAS.		C1 C2 C4

CAPACIDADE PARA PROMOVER E AVALIAR A FORMACIÓN DE HÁBITOS *PERDURABLES E AUTÓNOMOS DE PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10 B13	C2
CAPACIDADE PARA APLICAR OS PRINCIPIOS *FISIOLÓGICOS, *BIOMECÁNICOS, *COMPORTAMENTALES, E SOCIAIS, NO ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10 B25	C3 C4 C6
CAPACIDADE PARA IDENTIFICAR OS RISCOS QUE SE DERIVAN PARA A SAÚDE DA PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN DE FORMA INADECUADA	B13	C4
CAPACIDADE PARA SELECCIONAR E SABER UTILIZAR O MATERIAL E EQUIPAMENTO DEPORTIVO ADECUADO PARA O BALONCESTO E O BALONMÁN		C6
MANEXO DA INFORMACIÓN CIENTÍFICA BÁSICA APLICADA Ao ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10 B14	

Contidos

Topic

1.- FUNDAMENTACIÓN TEÓRICA DO BALONMÁN	TEMA 1. ASPECTOS TEÓRICOS BÁSICOS 1.1. Orixe e evolución do balonmán. 1.2. Contextualización do balonmán nos tres ámbitos de intervención 1.3. Terminoloxía, simboloxía e representación gráfica
2.- ESTRUCTURA FORMAL E FUNCIONAL DO BALONMÁN.	TEMA 2. ANÁLISE DA ESTRUCTURA DE XOGO DE O BALONMÁN 2.1. Análise formal 2.2. Análise funcional 2.3. Regulamento: análise desde o punto vista formal e funcional 2.3.1. Regulamento adaptado para fases de formación: Mini-balonmán 2.3.2. Regulamento non adaptado (convencional)

3. FUNDAMENTOS TÉCNICO-TÁCTICOS E DIDÁCTICOS DO BALONMÁN.

TEMA 3. FUNDAMENTOS INDIVIDUAIS

3.1. As intencións técnico-tácticas dos roles estratéxicos (o que)

3.1.1. Porteiro.

3.1.2. Ofensivos: ACB e ASB

3.1.3. Defensivos: DASB e DACB.

3.1.4. Metodoloxía práctica específica das intencións técnico-tácticas individuais (táctica individual)

TEMA 4. FUNDAMENTOS COLECTIVOS: TÁCTICOS GRUPAIS E DE EQUIPO (SISTEMAS)

4.1. Táctica Colectiva de Grupo (Táctica Grupal)

4.1.1. Ofensivos

- Elementais (superioridade): Situacións de

Asimetría Táctica (en superioridade)

- Simples (igualdade): Circulación do Balón / ou

Circulación dos Xogadores

- Básicos: Pase e vai. Penetracións sucesivas.

Cruces. Cortinas. Permutas. Bloqueos.

Pantallas.

- Complexos: Circulacións Complexas.

Procedementos Tácticos (en Situacións

Especiais)

4.1.2. Defensivos

- Inmediatos: repartición inicial de zonas e tarefas ou distribución de responsabilidades

- Preventivos: Basculación. Cobertura.

- Reactivos: Defensa ante o Pase e Vai.

Deslizamento, a Barreira Dinámica. Dobraxe.

Cambio de Opoñente (e Contrabloqueo).

Colaboración Defensa-Porteiro

- Activos: Flotación. Ataque ao Impar. Dous

Contra Un

4.1.3. Metodoloxía práctica específica da táctica colectiva: fases de aprendizaxe

- Fase de aprendizaxe inicial globalizado

- Fase de aprendizaxe específica analítico e en postos específicos

- Fase de perfeccionamento.

4.2. Táctica Colectiva de Equipo

4.2.1. Sistemas

- Ofensivos: Ataque posicional, Contraataque

- Defensivos: Defensa ao ataque posicional, Repregamento defensivo.

4.2.2. Metodoloxía práctica específica

- Formas de xogo para o desenvolvemento dos sistemas

ou Xogo libre

ou Xogo dirixido: Xogo posicional ou en postos específicos. Xogo circulante

ou en circulación

ou Xogo prefabricado (xogadas)

4.- O PROCESO DE INICIACION DEPORTIVA NO BALONMÁN

TEMA 5. O PROCESO DE FORMACIÓN DE O DEPORTISTA DE DEPORTES DE COOPERACIÓN-OPOSICIÓN: O MODELO TÁCTICO.

- 5.1. Interpretación conductista vs cognitivista de a persoa-deportista (e a súa motricidad-conduta)
- 5.2. Perspectivas ou teorías históricas de a aprendizaxe (orixe de as metodoloxías)
 - 5.2.1. Asociacionista
 - 5.2.2. Globalizada ou de a forma.
 - 5.2.3. Fenómeno-estructuralista (modelo sistémico)
- 5.3. Metodoloxías
 - 5.3.1. Analíticas
 - 5.3.2. Globalistas
 - 5.3.3. Ecléctica: xogos modificados/reducidos aplicados a a iniciación, utilizando a procura como estratexia.
- 5.4. Etapas en o proceso de formación de o deportista
- 5.5. Categorías de competición vs etapas de formación

TEMA 6. PERCEPCIÓN E CONDUTA TÁCTICA EN O BALONMANO

- 6.1. Aspectos básicos e bases neurofisiológicas
- 6.2. Percepción visual consciente e inconsciente
- 6.3. Aprendizaxe consciente e inconsciente
- 6.4. Visión central e visión periférica:
- 6.5. As estratexias visuais
- 6.6. Percepción e creatividade
- 6.7. Recomendaciones metodolóxicas para a adquisición de as estratexias visuales.

TEMA 7. MODELOS DE INICIACIÓN DEPORTIVA

- 7.1. Tradicionais Técnicos vs Comprensivos
- 7.2. Verticais vs Horizontais (principio de transferencia)
- 7.3. Tipoloxías de Modelos Comprensivos
- 7.3. Outros modelos de iniciación deportiva: Educación Deportiva, Responsabilidade Persoal e Social, etcétera.
- 7.4. Idade e etapa de formación, correspondencia segundo modelos.

TEMA 8. MODELOS DE INICIACIÓN A Os DEPORTES DE COOPERACIÓN-OPOSICIÓN. ETAPAS Ou FASES DE ENSINO-APRENDIZAXE.

- 8.1. Exemplos de diversos autores.
- 8.2. Análise de vantaxes e desvantajas de cada modelo para a adquisición de diferentes aspectos individuais e colectivos de xogo
- 8.3. Elementos didácticos de cada fase de xogo.
- Avaliación inicial ou identificación de o nivel de xogo: análise de comportamentos observados vs desexados
- Definición de obxectivos didácticos: toma de decisións sobre a fase de o modelo a ensinar-aprender (adestrar).
- Selección de contidos didácticos
- Situacións prácticas (actividades)
- Recomendaciones metodolóxicas

TEMA 9. Profundización en os elementos didácticos para o ensino-aprendizaxe de a táctica grupal colectiva.

- 9.1. Características fundamentais de as tarefas tácticas
- 9.2. Elementos básicos de a estrutura xeral de o modelo táctico
- 9.3. Variables ou compoñentes operativos básicos de o modelo táctico.
- Deseño de situacións de ensino-aprendizaxe
- 9.4. Exemplo de Teorías elaboradas para o deseño de situacións tácticas (Ej. Teoría escalonada de Roth)
- 9.5. Deseño de Sesións
 - 9.5.1. Estructura dunha sesión
 - 9.5.2. Proposta de situacións/tareas didácticas para cada fase do modelo de iniciación elixido.

TEMA 10. BALONMANO RECREATIVO PARA TODOS

- 11.1. Persoas con necesidades educativas específicas
 - 10.1.1. Discapacidad visual
 - 10.1.2. Discapacidad motriz (cadeira de rodas)
- 10.2. Outros ámbitos e obxectivos
 - 10.2.1. Recreativo en contorna natural: balonmano praia

CONTIDOS DE BALONCESTO (BLOQUES TEMÁTICOS)	TEMAS E SUBTEMAS
1. Característica principais do xogo.	1.1 Xogadores/as. 1.2 Obxectivos. 1.3 Espazo de xogo. 1.4 Tempo de xogo. 1.5 Carga de partido. 1.6 Antecedentes históricos.
2. Regras fundamentais	2.1 Regras FIBA. 2.2 Regras NBA. 2.3 Comparativa FIBA - NBA.
3. Demandas físicas e fisiolóxicas do partido	3.1 Carga física. 3.2 Carga fisiolóxica. 3.3 Perfil de rendemento.
4. Fundamentos técnicos e tácticos do xogo.	4.1 Accións técnicas na fase ofensiva. 4.2 Accións técnicas na fase defensiva. 4.3 Principios tácticos fundamentais. 4.4 Sistemas tácticos ofensivos. 4.5 Sistemas tácticos defensivos.
6. Planificación e organización do proceso de adestramento en baloncesto.	6.1 Modelos principais de planificación e a súa adaptación ós formatos mais habituais de competición. 6.2 Unidades básicas de planificación: deseño de tarefas, sesións e ciclos de preparación. 6.3 Aspectos básicos do proceso return to play.
7. Lesións mais frecuentes en baloncesto.	7.1 Prevalencia. 7.2 Factores de risco. 7.3 Prevención.
8. Análisis do rendemento individual e colectivo	8.1 Obxectivos. 8.2 Métodos. 8.3 Análise de resultados 8.4 Aplicacións prácticas: plan de partido e confección de plantillas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1.5	2	3.5
Lección maxistral	20	6	26
Flipped Learning	7.5	20	27.5
Prácticas de laboratorio	41	17	58
Traballo tutelado	1.5	30	31.5
Aprendizaxe colaborativa	7	24	31
Presentación	1.5	5	6.5
Foros de discusión	0	5	5
Saídas de estudo	1.5	0	1.5
Simulación	0.5	0	0.5
Exame de preguntas obxectivas	1	14	15
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	5	6
Práctica de laboratorio	1	12	13

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	BALONMÁN: Realizaranse diferentes metodoloxías para a recompilación de información sobre o estudiantado, prioritariamente, sobre o nivel inicial de coñecemento, nivel de xogo, etcétera. que axuden tanto ao profesorado como ao propio *estudiantado a realizar unha mellor planificación reaxustando o proceso de ensino-aprendizaxe. É probable a inclusión adicional de visionado de vídeos cunha selección de situacións de xogo representativas e de alta calidade na execución que, sobre todo a aquel estudiantado con escaso contacto cos contidos axúdelles a achegarse de forma rápida e visual aos contidos máis representativos do bloque de balonmán.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Flipped Learning	BALONMÁN: Solicitarase aos estudantes diferentes actividades de aprendizaxe fóse da aula (procura de información en diferentes recursos escritos ou multimedia, análise, interpretación e/ou estudo PREVIO á asistencia ás clases teóricas e/ou teóricas En clases teóricas e/ou prácticas co profesorado presente realizaranse actividades complementarias para avaliar a aprendizaxe, resolver dúbidas ou lagoas observadas para afianzalo, etcétera.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de habilidades básicas e/ou específicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse en espazos especiais con equipamento especializado: pavillón da Facultade (campo de xogo de baloncesto e de balonmán), tamén poderán utilizarse espazos naturais adaptados convenientemente (praia, campos máis pequenos, etc.).
Traballo tutelado	BALONMANO: Se desenvolverán dos traballos diferentes: nº 1. Planificación individualizada do proceso de ensino-aprendizaxe dun neno-a en etapas de formación (estudo de caso). nº2. Planificación do proceso de ensino-aprendizaxe para a mellora do nivel de xogo PERSOAL (do propio estudante) na participación dentro do grupo-equipo e a competición en formato tempada (mini-tempada) que se porá en marcha na 2ª parte do semestre. O estudante establecerá as estratexias metodolóxicas adecuadas (avaliación inicial, obxectivos-contidos de traballo a nivel de sesión de adestramento e de competición (partidos), avaliación intermedia-final...reflexións, lectura....
Aprendizaxe colaborativa	BALONMÁN: Aplicarase, de forma en forma de proxecto piloto, dous modelos de ensino do deporte de forma integrada ou híbrida, denominados: Ensino Deportivo e Ensino Comprensivo. Sumando algúns compoñentes dun terceiro modelo: Aprendizaxe Cooperativa. Cada grupo de prácticas constituirase en dous grupos-equipos de balonmán a partir de que o profesorado o demande dentro do semestre. De forma cooperativa/colaborativa o grupo-equipo debe organizarse para que cada membro do grupo-equipo, de forma rotatoria cada semana, desempeñe os diferentes roles estipulados vinculados ao deporte do balonmán (equipo técnico, árbitro, mesa, analista de datos-xogo, mesa, preparador físico...). Aínda que a responsabilidade cada semana en cada rol é individual ou por parellas, a responsabilidade última-global do correcto desempeño en cada rol é global (de todo o grupo-equipo) polo que os erros, carencias, ausencias, etcétera. que cometa un membro do equipo nun rol semanal, o resto do equipo debe tentar suplilas solidariamente en beneficio do propio equipo. En coherencia, a nota asignada a cada rol será asignada ao conxunto dos membros do equipo, polo que o equipo (no seu conxunto) é o primeiro interesado en que cada membro desempeñe de forma óptima cada rol. O profesorado estipulará unhas esixencias a desempeñar en cada rol a ter en conta e que se utilizarán para a avaliación.
Presentación	BALONMÁN Esta metodoloxía estará integrada coa denominada "Aprendizaxe Colaborativo" (avaliarase dentro da mesma). O equipo designará a un membro ou parella responsable da impartición duns contidos técnico-tácticos individuais ou tácticos colectivos previamente definidos para o desenvolvemento de ensino-aprendizaxe do equipo.
Foros de discusión	BALONMÁN Esta metodoloxía estará integrada coa denominada "Aprendizaxe Colaborativa" (avaliarase dentro da mesma). Proporanse foros semanalmente para debater sobre o proceso de ensino-aprendizaxe do equipo en varios aspectos: dirección técnica, nivel de xogo (segundo obxectivos definidos previamente), principio de xogo de ataque e defensa, etcétera, Buscando solucións e realizando propostas de mellora do proceso de ensino-aprendizaxe.

Saídas de estudo	BALONMÁN: Existe a posibilidade de desprazarse a eventos deportivos de balonmán de polo menos dúas categorías diferentes para a observación en tempo real dos fundamentos técnico-tácticos do balonmán por parte de xogadores/as federados/as. O alumnado deberá facer o traballo solicitado na ficha deseñada para ese efecto co obxectivo de adquirir competencias de observación, rexistro e análise sistemática do xogo. Outra das saídas podería consistir na experimentación dunha modalidade máis recreativa do balonmán convencional (balonmán praia, etcétera) é espazos específicos para a súa práctica. Ditas saídas están supeditadas á aprobación por parte da Xunta de Centro e estar dotadas economicamente para poder realizar o traslado a través da "Convocatoria de Saídas de Campo" anual.
Simulación	BALONMÁN: Utilizarase o formato de tempada similar á competición oficial por equipos como forma de simular e vivenciar situacións o máis reais posibles e que a aprendizaxe sexa máis significativo, pois terán que asumir non só a participación como equipo senón diferentes roles que se deben ou poden asumir no deporte (equipo técnico, árbitro, mesa, analista de datos-vídeo, preparador físico, etcétera.).

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Sería necesario a asistencia polo menos a unha tutoría concertada co profesorado para a súa orientación correcta, revisión previa entrega, etcétera.
Aprendizaxe colaborativa	Diseñaranse diferentes actividades nalgúnhas metodoloxías a través das TIC nas que a o profesorado participará como moderador (foros de discusión, debates...). Noutras metodoloxías o profesorado participará como árbitro, asesor do equipo técnico do equipo, etcétera.
Presentación	Para a metodoloxía de "Presentación", integrada na de "Aprendizaxe Colaborativo", sería necesaria a asistencia a polo menos unha tutoría concertada co profesorado para a súa orientación correcta.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Lección maxistral	BALONCESTO: a) Participación activa e proactiva nas clases teóricas (20 %). b) Requisito mínimo para a aplicación deste criterio: asistencia a un mínimo de 10 clases.	10	B10 C1
Flipped Learning	BALONMÁN (20% sobre o 100%): Este apartado forma parte da avaliación continua durante o semestre (íranse entregando diferentes partes ao longo do semestre de docencia). Esta metodoloxía está vinculada á asistencia á clase teórica, principalmente, porque o seu desenvolvemento e realización será prioritariamente en devanditas clases (no entanto poida que haxa certas actividades coa mesma metodoloxía nalgúnha clase práctica). A non realización das actividades en tempo e forma en devanditas clases teóricas suporá a perda de dereito a ser avaliado en devandita actividade. Será requisito mínimo para superar cada actividade alcanzar un 5 sobre 10 en cada evidencia presentada para a súa aprobación (salvo comunicación expresa do profesorado noutro sentido).. Requisito mínimo de 5 sobre 10 no apartado na súa globalidade. A súa entrega será definida polo profesorado durante as clases presenciais teóricas e prácticas, do mesmo xeito que as condicións de tempo e forma. A cualificación máxima de cada actividade será o resultado de dividir o total asignado a este apartado entre o número de evidencias solicitadas. Non será posible presentar devandito traballo para ser avaliado na convocatoria de xullo senón realizouse anteriormente as entregas en tempo e forma durante o semestre.	10	B7 B12 B14 B26 C1 C2 C4 C6

Prácticas de laboratorio	BALONCESTO: a) Asistencia e participación activa - proactiva nas tarefas que compoñen as clases prácticas (20 %). b) Probas prácticas (20 %). b) Requisitos mínimos para a aplicación deste criterio: asistencia a un mínimo de 10 clases. BALONMÁN: A asistencia non terá valor porcentual na calificación final de Balonmán pero a asistencia é obrigatoria (un mínimo de 90% de asistencia). En caso de non alcanzar o mínimo o estudante non poderá optar a ser avaliado nas metodoloxías de avaliación continua e estará obrigado a presentarse a un exame práctico final. Este é un requisito imprescindible para poder ser avaliado no resto de probas con porcentaxe na nota final da avaliación continua (Flipped Learning 10% e Aprendizaxe Colaborativo 40%) En caso de ausencia nalguna práctica que desexa xustificarse, debe presentarse a documentación pertinente nun prazo máximo de 15 días despois de dita ausencia. Non se admitirán xustificantes despois deste período salvo baixa permanente xustificada. Os xustificantes constituirán evidencias a valorar polo profesorado pero en ningún caso suporá que se considere a práctica como realizada ou como asistencia.	20	B7 B10 B13 B24 B25	C1 C2 C3 C4 C6
Traballo tutelado	BALONMÁN: 40% do 100% repartidos en 2 traballos. 1. Planificación individualizada do proceso de ensino-aprendizaxe dun neno-a en etapas de formación (estudo de caso). Valor: 20% do 100%. Requisito mínimo para superalo: 5 sobre 10. 2. Planificación do proceso de ensino-aprendizaxe para a mellora do nivel de xogo PERSOAL (do propio estudante) E/OU do EQUIPO dentro do grupo-equipo e a competición en formato tempada (mini-tempada) que se porá en marcha na 2ª parte do semestre.. O estudante establecerá as estratexias metodolóxicas adecuadas (avaliación inicial, obxectivos-contidos de traballo a nivel de sesión de adestramento e de competición (partidos), avaliación intermedia-final...reflexións, lectura.... Valor: 20% do 100%. Requisito mínimo para superalo: 5 sobre 10. Este apartado forma parte da avaliación continua durante o semestre (íranse entregando diferentes partes ao longo do semestre de docencia para cada un dos traballos). Non será posible presentar devanditos traballos para ser avaliado na convocatoria de xullo senón realizouse anteriormente as entregas en tempo e forma durante o semestre Agás que o estudante solicite (por escrito: correo electrónico) de forma xustificada o non entregar en tempo e forma algunha das partes e o profesorado conteste por escrito (correo electrónico) cunha resposta positiva ou negativa.	20	B12 B25 B26	C1 C3
Aprendizaxe colaborativa	BALONMÁN: 20% sobre o 100%. Deberanse cumprir en tempo e forma coa entrega, presentación ou calquera outra evidencia que o profesorado demande ao conxunto do equipo de traballo ou a calquera membro do equipo individualmente. Cada evidencia terá un valor máximo resultado de dividir o valor total deste apartado entre o número de evidencias que se soliciten.	10	B24 B25 B26	C1 C3 C6

Exame de preguntas obxectivas	BALONCESTO: proba escrita 40 % da cualificación final. BALONMÁN: 20% sobre o 100%. Requisito mínimo: 5 sobre 10 para a súa aprobación.	30	B7 B14	C1 C2 C4 C6
Devandito exame pode ser dividido en varios parciais mediante probas escritas (presencial ou virtual, segundo as circunstancias).				
Estas probas tamén serán parte da avaliación continua que exime de exame final teórico en caso de ser superados. No entanto, si ditas probas non se superan co mínimo exixible, a materia correspondente deberá recuperarse en exame final (escrito ou virtual segundo proceda).				
Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo anuncio expreso do profesorado por anuncio ou correo electrónico a todo o alumnado.				

Other comments on the Evaluation

COMENTARIOS SOBRE A PARTE DE BALONCESTO

1- MODALIDADE DE AVALIACIÓN CONTINUA E GLOBAL

- a) O alumnado poderá elixir a modalidade na que quere ser avaliado: modalidade de avaliación continua ou global.
- b) O prazo que o alumnado faga a elección da modalidade de avaliación será comunicado pola facultade no seu momento.

2- CONVOCATORIA ORDINARIA BALONCESTO

- a) Para a modalidade de avaliación continua: aplicaranse os criterios de cualificación expostos na guía docente.
- b) Para a modalidade de avaliación global: farase, segundo o calendario de exames oficial, unha proba teórico-práctica sobre o conxunto de coñecementos e procedementos correspondentes a materia, con resolución de supostos prácticos e/ou respostas a preguntas con opción múltiple e/ou resposta verdadeiro ou falso ante determinadas afirmacións ou preguntas (100 % da cualificación).

3- CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA BALONCESTO

- a) Para a modalidade de avaliación continua: aplicaranse os mesmos criterios de cualificación que foron considerados na convocatoria ordinaria.
- b) Para a modalidade de avaliación global: farase, segundo o calendario de exames oficial, unha proba teórico-práctica sobre o conxunto de coñecementos e procedementos correspondentes a materia, con resolución de supostos prácticos e/ou respostas a preguntas con opción múltiple e/ou resposta verdadeiro ou falso ante determinadas afirmacións ou preguntas (100 % da cualificación).

COMENTARIOS SOBRE A PARTE DE BALONMÁN

1. AVALIACIÓN CONTINUA

- Proponse un sistema de avaliación continua de traballo-avaliación durante o semestre.
- O incumprimento dun ou varios dos requisitos mínimos de cada metodoloxía/proba definida, obrigan a presentarse ao exame final de #o #dicir parte (teórica e/ou práctica, segundo proceda).
- O cumprimento de cada un dos requisitos mínimos de cada metodoloxía/proba definida pode eximir da realización do exame final teórico ou práctica, segundo proceda
 - AVISO: NON se trata da proba definida anteriormente "Exame de preguntas obxectivas" cuxo valor é dun 15%, senón que terá tanto valor como .
- Para que as diferentes metodoloxías/probas definidas a continuación sexan cualificadas debe cumprirse cos requisitos de tempo e forma segundo as condicións establecidas para ese efecto polo profesorado durante o transcurso das clases teórico-prácticas, podendo quedar *excluídos da posibilidade de cualificación por este motivo.

A) AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE TEÓRICA

- Flipped Learning: 20%

- Nas clases teóricas (e algunhas prácticas) utilizarase a metodoloxía Flipped Learning nas que solicitará evidencias para entregar en tempo e forma en función de traballo previo á clase (lectura, visionado e análise de vídeo, etcétera). Na clase teórica revisarase devandito traballo previo e explicaranse-resolverán dúbidas.
 - requisito mínimo de 5 sobre 10 para a súa aprobación en cada unha das evidencias solicitadas
- Probas de preguntas obxectivas: 20%
 - probas escritas mediante ferramentas como cuestionarios, formularios...
 - requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10.

B) AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE PRÁCTICA

- Prácticas (asistencia mínima dun 90% para ser avaliado nas metodoloxías vinculadas á Aprendizaxe Cooperativa).
- Aprendizaxe colaborativo (20%)
 - de forma integrada nesta metodoloxía utilizaranse outras como
 - presentación
 - simulación
 - foros de discusión
 - debate
 - aprendizaxe mediante Tics
 - etcétera.

C) AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE TEÓRICA-PRÁCTICA

Traballo tutelado (35%)

nº1: 20% (requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10)

nº2: 20% (requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10)

2. AVALIACIÓN FINAL (en caso de non reunir os requisitos para ser avaliado en avaliación continua.

- este tipo de avaliación será aplicable nos estudantes que non cumpran coa asistencia mínima teórica e/ou práctica, ou que non alcancen un ou varios de requisitos mínimos nas probas da parte teórica como práctica.
- o estudante deberá presentarse a un exame final da parte que corresponda (teórica ou práctica) establecido no calendario oficial de exames da titulación publicado na web da facultade.
 - 30% de Exame Teórico Escrito
 - requisito mínimo de 5 sobre 10 para superalo.
 - 40% de Exame Práctico ou proba/traballo que determinará o profesorado en substitución do exame práctico
 - requisito mínimo de 5 sobre 10 para superalo.
 - 30% de Traballo Tutelado (traballo *nº1)
 - requisito mínimo de 5 sobre 10.

Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo comunicación explícita do profesorado por correo electrónico a todo o alumnado ou anuncio en MOOVI.

COMENTARIOS SOBRE A NOTA FINAL NA MATERIA DE FUNDAMENTOS DOS DEPORTES COLECTIVOS I BALONCESTO E BALONMÁN.

- Para realizar o cálculo da nota final é requisito que a nota de cada cada bloque temático por separado (baloncesto e balonmán) sexa como como mínimo dun 5 sobre 10.
- Se a nota final dun dos bloques (deporte) non chega ao 5 sobre 10, a materia estará suspensa.
- As notas das partes ou bloques aprobados poderanse gardar para convocatorias posteriores en función do que describa o apartado "Segunda convocatoria (e/ou seguintes)

SEGUNDA CONVOCATORIA (E/OU SEGUINTE)

- En 2ª convocatoria ou edición os criterios de avaliación serán os mesmos que na primeira.
- Só se gardarán as notas das diferentes partes aprobadas da materia para a 2ª edición de curso académico presente a condición de que o profesorado así o anuncie explicitamente de forma escrita mediante anuncio en MOOVI ou correo electrónico.
- Unha vez concluído o curso académico presente o alumnado que suspendese deberá volver cursar e superar ditas partes seguindo os criterios de avaliación da guía docente aprobada para o/o curso/s seguinte/s.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Estriga, Luisa, **TEAM HANDBALL: TEACHING AND LEARNING STEP-BY-STEP: An Instructional Guide**, Agência Nacional ISBN, 2019

Estriga, M.L.; Moreira, I., **Ensino do andebol na escola: ensinar e aprender**, Porto : Universidade do Porto, Faculdade de Desport, 2014

Pinaud, P., Díez, E., **Percepción y creatividad en el proceso de aprendizaje del Balonmano**, Stonberg, 2009

García López, L.M.; Gutiérrez Díaz del Campo, D., **Aprendiendo a enseñar deporte: modelos de enseñanza comprensiva y educación deportiva**, INDE, 2016

Espar, X., **Jugar con el corazón : la excelencia no es suficiente**, Plataforma Editorial, 2013

Complementary Bibliography

Méndez, A. (Ed.), **Modelos actuales de iniciación deportiva: Unidades didácticas sobre deportes de invasión**, Wanceulen, 2009

Butler, Joy I.; Griffin, Linda L., **More Teaching Games for Understanding. Move Globally**, Human Kinetics, 2010

Morillo, J., **Balonmano Playa**, Wanceulen, 2009

Daza, G.; González Arévalo, C., **Balonmano Unidades didácticas para Secundaria IX**, Inde, 1999

González, S.; Gil, P.; Contreras, OR; y Pastor, JC, **Propuesta de formación permanente del profesorado en deportes de invasión**, Nº 121, pp. 97-124., 2008

Griffin, L. L., & Butler, J., **Teaching games for understanding: Theory, research, and practice.**, Human Kinetics, 2005

López-Ros, V.; Castejón-Oliva, F.J.; Bouthier, D.; Llobet-Martí, B., **Modelos para una enseñanza comprensiva del deporte. Espacios comunes para el encuentro (y algún desencuentro)**, Nº 17 (1), 45-60., Ágora Para La Ef Y El Deporte., 2015

Méndez Giménez, A., **Modelos de enseñanza y síntesis de las investigaciones recientes, en Modelos de enseñanza en Educación Física**, Grupo G5, 2014

Méndez, A., **La Evaluación desde la perspectiva comprensiva. Dificultades y estrategias didácticas para valorar el rendimiento de juego en situaciones modificadas.**, Tándem. Didáctica de la Educación Física, 37, 42-5, 2011

Castejón Oliva, J., **La investigación en iniciación deportiva válida para el profesorado de educación física en ejercicio (Research on sports initiation valid for physical education teachers in-service)**, 2015

Castejón Oliva, F.J.; Giménez Fuentes-Guerra, F.J.; Jiménez Jiménez, F.; López Ros, V. (Coords.), **Investigaciones en formación deportiva**, Wanceulen, 2013

Castejón Oliva, F.J. (Coord.), **Deporte y enseñanza comprensiva**, Wanceulen, 2010

Fernández-Río, J.; Calderón, A.; Hortigöla Alcalá, D.; Pérez-Pueyo, A.; Aznar Cebamano, M., **Modelos pedagógicos en Educación Física: Consideraciones teórico-prácticas para docentes. Revisión.**, nº 413, 2016

Antón García, J.L., **Balonmano recreativo, para todos y en cualquier lugar.**, Gymnos, 2001

Lasierra, G., **1013 ejercicios y juegos aplicados al balonmano**, Paidotribo, 2001

Lasierra, G.; Lavega, P., **1015 juegos y formas jugadas de iniciación a los deportes de equipo**, 3, Paidotribo, 2000

Mariot, J., **Balonmano: De la escuela a las asociaciones deportivas.**, Agonos, 1995

Hernández Moreno, J y otros, **La iniciación a los deportes desde su estructura y dinámica**, INDE, 2000

Antón, J., **Balonmano. Táctica grupal defensiva: concepto, estructura y metodología.**, Grupo Editorial Universitario., 2002

Bonnefoy, G., **Deportes para jugar en equipo. Enseñar balonmano para jugar en equipo**, INDE, 1999

Antón, J., **Balonmano. Táctica grupal ofensiva: concepto, estructura y metodología.**, Gymnos, 1998

Ribeiro, M. & Volossovitch, A., **Andebol. 1, O ensino do andebol dos 7 aos 10 anos**, Faculdade de Motricidade Humana; Federação de Ande, 2004

Ribeiro, M. & Volossovitch, A., **Andebol. 2, O ensino do jogo dos 11 aos 14 anos**, Faculdade de Motricidade Humana; Federação de Ande, 2008

Crespo García, M.J.; Wanceulen Moreno, J.F.; Wanceulen Moreno, A.; Castillo Soler, M., **Neurociencia aplicada al Balonmano: Concepto y 70 tareas para su entrenamiento**, Wanceulen Editorial, 2020

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403

IDENTIFYING DATA				
Fundamentos dos deportes individuais				
Subject	Fundamentos dos deportes individuais			
Code	P02G050V01304			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator	Tourinho González, Carlos Francisco Martínez Patiño, María José			
Lecturers	Martínez Patiño, María José Rial Fernández, Ramón Benigno Tourinho González, Carlos Francisco Zarzosa Alonso, Fernando			
E-mail	tourinog@gmail.com mjpatino@uvigo.es			
Web				
General description	*Análisis do proceso de ensino-aprendizaxe da *natación e atletismo			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
B23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
C1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
C2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar
C3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte
C4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Aplicar na práctica dos coñecementos adquiridos sobre o ensino do Atletismo e *Natación	B10 B12 B23 B24	C1 C2 C3
Adquirir actitudes didácticas e pedagóxicas adaptadas á metodoloxía do ensino do Atletismo e *Natación	B12 B20 B25 B26	C2
Ser capaz de realizar programacións de actividades do Atletismo e *Natación	B14 B20	C1 C2 C3 C4
Localizar a información necesaria nas fontes bibliográficas específicas e xerais *relacionadas co Atletismo e *Natación	B10 B14 B24	C4

Coñecer e utilizar con precisión a *terminoloxía específica propia do noso ámbito nos deportes de atletismo e *natación	B10	C1
	B14	C3
	B25	
Analizar de forma crítica as exposicións de diversos autores ou teorías.	B13	C3
	B24	
	B25	
	B26	

Contidos

Topic

Bloque Temático 1. *Fundamentación teórica da *natación e o atletismo.

Bloque Temático 2. Fundamentos técnico-tácticos e didácticos da *natación e o atletismo.

Bloque Temático 3. Estrutura formal e funcional da *natación e o atletismo.

Bloque Temático 4. O proceso de iniciación deportiva da *natación e o atletismo.

O catro bloques temáticos teñen o seu desenvolvemento en 9 Unidades didácticas.

Atletismo:

*UD. *I: As carreiras: Presentación da materia. Conceptos básicos da evolución histórica das carreiras, as saídas de tacos e de pé, as substitucións e os valos. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación das carreiras, as saídas de tacos e de pé, as substitucións e os valos. Bases estruturais fundamentais da técnica de carreira, da técnica da saída de tacos e de pé, da técnica e estratexia do cambio da testemuña e da técnica do paso do valo. Principios xerais e específicos da observación sistemática da técnica de carreira, da técnica da saída de tacos e de pé, da técnica e estratexia do cambio da testemuña e da técnica do paso do valo. Sesións prácticas de cada unha das técnicas que compoñen a *UD.

*UD. *II: Os saltos: Conceptos básicos da evolución histórica do salto de lonxitude, do triplo salto, do salto de altura e do salto con pértiga. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación do salto de lonxitude, do triplo salto, do salto de altura e do salto con pértiga. Bases estruturais fundamentais da técnica do salto de lonxitude, da técnica do triplo salto, da técnica do salto de altura e da técnica do salto con pértiga. Principios xerais e específicos da observación sistemática da técnica do salto de lonxitude, da técnica do triplo salto, da técnica do salto de altura e da técnica do salto con pértiga. Sesións prácticas de cada unha das técnicas que compoñen a *UD.

*UD. *III: Os lanzamentos: Conceptos básicos da evolución histórica do lanzamento de peso, do lanzamento de disco, do lanzamento de xavelina e do lanzamento de martelo. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación do lanzamento de peso, do lanzamento de disco, do lanzamento de xavelina e do lanzamento de martelo. Bases estruturais fundamentais da técnica do lanzamento de peso, da técnica do lanzamento de disco, da técnica do lanzamento de xavelina e da técnica do lanzamento de martelo. Principios xerais e específicos da observación sistemática da técnica do lanzamento de peso, da técnica do lanzamento de disco, da técnica do lanzamento de xavelina e da técnica do lanzamento de martelo. Sesións prácticas de cada unha das técnicas que compoñen a *UD.

*UD. *IV: As probas combinadas: Conceptos básicos da evolución histórica das probas combinadas. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación das probas combinadas. Conceptos básicos de xogando ao atletismo.
*Estructuración das prácticas. Sesións prácticas de xogando ao atletismo.

*Natación:

*UD. *I: Formulacións das actividades acuáticas: Presentación da materia cunha introdución aos diferentes tipos de actividades que se desenvolven na actualidade no ámbito da actividade acuática e dos factores que inciden na elección das diferentes formulacións.

*UD. *II: Metodoloxía do proceso de ensino da *natación. Tendencias actuais no ensino da *natación. Aplicación dos estilos de ensino, análise das variables e condicionantes que inciden na elaboración dun programa de actividades acuáticas desde o punto de vista didáctico.

*UD. *III: Etapa de adaptación ao medio acuático. Coñecer os procesos básicos de iniciación e *familiarización co medio acuático. Coñecer os mecanismos de execución, variables e procesos no ensino da respiración. Coñecer os factores que inflúen nos mecanismos de *flotación, propulsión e resistencia así como nos procesos de ensino dos mesmos.

*UD. *IV: Etapa de dominio do medio acuático. Presentación das habilidades e destrezas básicas aplicadas ao ámbito da *natación: conceptos e procesos de aprendizaxe. Etapa de dominio

*UD. *V: Descrición básica das técnicas de *natación. Introdución histórica da evolución ao longo do tempo da técnica do catro estilos: *crol, costas, braza e bolboreta. Descrición e análise das bases estruturais de cada un dos estilos: posición do corpo, traxectorias básicas dos brazos, acción de pernas, respiración e coordinación completa dos movementos. Descrición e coñecemento das técnicas de saídas e xiros de cada un dos estilos de nado e probas de estilo individual.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	27	0	27
Resolución de problemas	1	1	2
Seminario	2	4	6
Traballo tutelado	2	4	6
Prácticas de laboratorio	40	80	120
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas 1		1	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia *objecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	O profesor exporá os aspectos básicos da materia
Seminario	Asistencia a actividades formativas fose da *uvigo, para analizar o funcionamento de programas acuáticos
Traballo tutelado	Desenvolvemento de traballo en grupo sobre a *tematica da materia e *tutorizados polo docente.
Prácticas de laboratorio	Desenvolveranse os conceptos prácticos sobre os deportes individuais de *natación e atletismo

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumno recibirá atención individualizada no horario de *tutorías establecido a tal fin durante o presente curso académico. Para a consulta do seu horario de *tutorías e lugar das mesmas deberase consultar a web da Facultade de Ciencias da Educación e do deporte. (http://fcced.uvigo.es/*gl/)

Avaliación		Qualification Training and Learning Results		
	Description			
Lección maxistral	No bloque temático de ATLETISMO, avaliarase cun control de coñecemento dalgunha especialidade da materia a través de preguntas curtas que supón o (10%) da nota final.	10	B10 B13 B14 B23	C1 C2 C3
Traballo tutelado	No bloque de *NATACIÓN desenvolveranse traballos propostos polo docente nos cales o alumno mediante o traballo en grupo terá que analizar os puntos que se determinen no temario. Si a planificación permíteo estes traballos expóranse e *defenderán en clase.	25	B10 B12 B14 B23 B26	C1 C4
Prácticas de laboratorio	No bloque temático de ATLETISMO, Se *evalúa nesta metodoloxía as prácticas da materia que serán supervisadas nun *exámen práctico de todas ou algunha das prácticas realizadas. Avaliarase co 40% da nota final. Nesta nota final teranse en conta as prácticas realizadas en clase e a participación activa nas prácticas ao longo do curso.	40	B10 B12 B14 B20 B24 B25 B26	C2
Exame de preguntas obxectivas	No bloque de *NATACIÓN a avaliación *sera apto/non apto O bloque temático de *NATACIÓN será avaliado cun exame de preguntas para desenvolver / cuestións de múltiple elección ou de resposta curta.	25	B10 B12 B20 B24 B25 B26	C2 C3 C4

Other comments on the Evaluation

Será necesario superar ambos os bloques /*natación e atletismo para superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información	
Basic Bibliography	
Complementary Bibliography	

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Especialización en deportes individuais/P02G050V01907

Other comments

Ningún

IDENTIFYING DATA				
Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II				
Subject	Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II			
Code	P02G050V01401			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	García Soidan, José Luís			
Lecturers	García Soidan, José Luís			
E-mail	jlsoidan@uvigo.es			
Web	http://http://fcced.uvigo.es/es/docencia/profesorado/jose-luis-garcia-soidan/			
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
B21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.
C3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte
C9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo
C13	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde
C17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
1. Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos da práctica da actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	B20 B21	C9 C13 C17
2. Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde	B21	C3 C9 C17
3. Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	B20 B21	C3 C13 C17

Contidos

Topic	
1. Adaptacións cardiocirculatorias no exercicio.	Tema 1. Modificacións e Adaptacións cardio-vasculares producidas polo esforzo e o exercicio físico. Tema 2.-Modificacións e adaptacións sanguíneas inducidas polo esforzo e o exercicio físico.
2. Modificacións respiratorias, do equilibrio acedo-base e hidroelectrolíticas no exercicio.	Tema 3. Ventilación, transporte de osíxeno e dióxido de carbono (CO2) en esforzo. Tema 4. Equilibrio ácido--base, Función Renal. Fatiga.
3. Nutrición no exercicio.	Tema 5. A alimentación no deporte. Tema 6. Hidratación, axudas ergoxénicas e dopaxe no deporte.
4. Fisioloxía ambiental e do rendemento físico.	Tema 7. Respostas fisiolóxicas ante distintas situacións ambientais e de rendemento físico.

Planificación

Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Lección maxistral	22.5	27.5	50
Traballo tutelado	0	35	35
Prácticas de laboratorio	30	35	65

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia
Traballo tutelado	Titorías obrigatorias individuais e en grupos pequenos. Resolución de exercicios, debates, seminarios, etc. Documentación dos traballos e actividades autónomas do alumno. A cada grupo asignaráselle un traballo relacionado cos contidos da materia, que deberá desenvolver ao longo do cuadrimestre, e presentar o último día de clase. No calendario están sinalados os días dos traballos tutelados.
Prácticas de laboratorio	Resolución de exercicios na aula/laboratorio, baixo a dirección do profesor. Aplicación a nivel práctico da teoría nun ámbito do coñecemento nun contexto determinado. Exercicios prácticos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención individual e en pequenos grupos para verificar os coñecementos adquiridos, vía online. Resolución de exercicios, debates, elaboración de traballos, seminarios E orientación sobre os traballos que deben presentar para a súa avaliación. Documentación para os traballos realizados de face á actividade autónoma do alumno.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Lección maxistral	A avaliación das sesións maxistrais realizarase mediante preguntas tipo test de resposta única, sobre tódolos temas recollidos nos contidos da materia. A puntuación total deste apartado será de 3,9 puntos.	39	B20 B21	C3 C9 C13 C17
Traballo tutelado	*Traballos presentados (3): 3 puntos desglosados en: -Traballo 1...1 punto -Traballo 2...1 punto -Traballo 3...1 punto	30	B20 B21	C3 C13 C17
Prácticas de laboratorio	** Asistencia ao 80% ou máis das prácticas e entrega das memorias realizadas nas mesmas ... 3,1 puntos	31	B20 B21	C3 C9 C13 C17

Other comments on the Evaluation

Todo o alumnado, independentemente de que asista a clase ou non, ten dereito a ser avaliado.

Para supera-la materia, o alumnado deberá obter 5 puntos ou máis, sumando a parte teórica, a práctica e os traballos.

* Cada un dos tres traballos valorarase cos seguintes criterios: a)Presentación correcta; b)Contido axeitado; c)Figuras e taboas pertinentes; d)Referencias bibliográficas dos artigos indexados (mínimo de 4).

** A superación das prácticas de laboratorio, contempla a asistencia ao 80% das mesmas, e a entrega das memorias correspondentes. No caso de que se supere o 20% das faltas, ou non se asista nunca a elas, o alumnado terá que facer un exame teórico, de tipo de pregunta curta dos mesmos contidos das prácticas. Este exame teórico das prácticas, realizarase a continuación do exame oficial da teoría, o día sinalado polo decanato.

O aprobado nas prácticas de laboratorio gardarase ata a terceira convocatoria.

Para o resto de convocatorias rixen os mesmos criterios comentados anteriormente.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

López Chicharro y Fernández V., **Fisiología del ejercicio.**, 9788491107491, 4, Panamericana, 2023
Mora, **FISIOLOGÍA DEL DEPORTE Y EL EJERCICIO**, 9788491103530, Panamericana, 2021
Asker Jeunckendrup, **Nutrición Deportiva.**, 9788416676798, Tutor, 2019
Thompson Walter R., **ACSM's Clinical Exercise Physiology**, 9781496387806, 1, Wolters Kluwer, 2019

Bernardot, **MANUAL ACSM DE NUTRICIÓN PARA CIENCIAS DEL EJERCICIO.**, 9788417602628, Wolters Kluwer, 2019
W. Larry Kenney, Jack Wilmore, David Costill, **Physiology of Sport and Exercise**, 6, Human Kinetics, 2015
Scott Powers & Howley, **Fisiología del ejercicio. Teoría y aplicación a la forma física y al rendimiento.**, 8, Paidotribo, 2014

Complementary Bibliography

McArdle, W. and Katch, F., **EXERCISE PHYSIOLOGY. NUTRITION, ENERGY, AND HUMAN PERFORMANCE.**, 9781451191554, LIPPINCOTT, 2018

Marie Spano, Laura Kruskall, **Nutrition for Sport, Exercise & Health.**, Human Kinetics, 2017

Calderón Montero, **Fisiología Humana aplicada a la actividad física.**, Panamericana, 2012

Recomendacións

Other comments

Para aprobar a asignatura de Fisioloxía do Exercicio II, o alumnado debe ter superada a asignatura de Fisioloxía do Exercicio I.

IDENTIFYING DATA				
Free body expression and dance				
Subject	Free body expression and dance			
Code	P02G050V01402			
Study programme	Grado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2nd	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Fernández Villarino, María de los Angeles			
Lecturers	Fernández Villarino, María de los Angeles Freire Maceiras, Rebeca Maria			
E-mail	marianfv@uvigo.es			
Web				
General description				

Training and Learning Results	
Code	
B1	Conceptualization and identification of the object of study of the Sciences of the Physical Activity and the Sport.
B2	Knowledge and comprehension of the scientific literature of the area of the physical activity and the sport.
B9	Knowledge and comprehension of the foundations of the physical exercise, motive game, dance, movement and activities in the nature.
B12	Application of the technologies of the information and communication (TIC) to the area of the Sciences of the Physical Activity and of the Sport.
B13	Habits of excellence and quality in the professional exercise.
B14	Managing of the scientific basic information applied to the physical activity and to the sport in his different manifestations.
B15	Aptitude to design, to develop and evaluate the processes of education - learning relative to the physical activity and of the sport, with attention to the individual and contextual characteristics of the persons.
B24	Action inside the ethical beginning necessary for the correct professional exercise.
B25	Skill of leadership, capacity of interpersonal relation and teamwork.

Expected results from this subject	
Expected results from this subject	Training and Learning Results
- Know the basic foundations of the corporal expression and of the dance.	B1 B2 B9
- Understand the corporal expression and the dance like interpersonal media.	B15
- Differentiate the components of the corporal expression and the dance and his educational content.	B9 B15
- Be able to schedule and program activities of Corporal Expression and Dance	B9 B15
- Look for information and resources to act in front of the difficulties of practical motriz of the students	B9 B12 B14 B15
- Be able to schedule to evaluate	B25
- Favour the work in team	B13 B24 B25
- Boost in the students attitudes of respect to the diversity and to the interculturalidad	B15 B24
- Generate restlessness and motivation to the profundización in the study of the dance and the corporal expression	B2 B12 B13 B25

Contents	
Topic	
BLOCK I. Foundations of the corporal expression and of the dance	1. The corporal expression and the dance in the educative context. 1.1. The corporal expression and the dance in the different curriculums educational. 1.2. Aims and blocks of contents. 1.3. Global character and interdisciplinary. 1.4. The corporal expression and the dance like half of integration.
BLOCK II. Corporal language and communication.	2. Basic considerations around the body and to the communication. 2.1. The body. 2.2. The language of the body.
BLOCK III. Appearances *metodologico-didactic of the corporal expression and of the dance.	3. Didactic approach of the corporal expression and of the dance. 3.1. Orientations and didactic of the corporal expression. 3.2. Orientations and didactic of the dance.
BLOCK IV. The dimensions and the components of the creative movement.	4.1. The preliminary. 4.2. The corporal dimension. 4.3. The taking of consciousness of the expressive body. 4.4. The space dimension. 4.5. The temporary dimension. 4.6. The dynamic dimension. 4.7. The dimension extensive. 4.8. The relational dimension.
BLOCK V. Components of the corporal expression and of the dance	5. Presentation and knowledge of the group 5.1. The group class in front of the activities of corporal expression and dance. 5.2. Presentation and knowledge of the group. 6. Rhythm 6.1. Internal rhythms and external rhythms. 6.2. Components of the rhythm from the musical point of view. 6.3. Adaptation of the movement to different musical rhythms. 6.4. Expressive assessment of the movement and of the rhythm. 7. Space. 7.1. Expressive assessment of the space. 7.2. Analysis of the components of the space. 7.3. Types of spaces. 7.4. Figures and volumes. 8. Body and movement. 8.1. Corporal consciousness. 8.2. Anatomical body. 8.3. Communicative body. 8.4. Expressive body. 9. The Objects in Corporal Expression and Dance 9.1. Functions of the materials. 10. Quality of the Movement. 10.1. Energy of the movement. 10.2. Dinamoritmos. 10.3. Technicians of relaxation.
BLOCK SAW. Technicians and styles of the corporal expression and of the dance.	11. Contemporary dance. 11.1. Parts of a session of dance. 11.2. Code of movement of the contemporary dance. 12. Process of choreographic composition.

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	22.5	33.75	56.25
Laboratory practical	24	30	54
Problem solving	6	12	18
Autonomous problem solving	0	11.75	11.75
Mentored work	0	8	8
Problem and/or exercise solving	0.5	0.5	1

Essay	1	0	1
-------	---	---	---

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	Exposition by part of the teachers
Laboratory practical	Technical group participatory. Live of the practical contents of the subject guided by the professors.
Problem solving	Work directed by the professors. Technical group participatory. They will pose small tasks and problems that will resolve virtually by means of the platform of Moovi. Besides will make a final choreography and will work on scientific articles related with the matter and that will provide the professors
Autonomous problem solving	Work of artistic assessment on a video and/or show in direct.
Mentored work	Technicalgroup participatory. All the necessary works for the supor of the matter will be in his course, well of face-to-face way when they resolve in this way; well of virtual way. With this methodology also will resolve the evaluation of the so much theoretical students with the realisation of a conceptual map like practical

Personalized assistance	
Methodologies	Description
Problem solving	Through the platform Tem@ will pose different problems and exercises that will resolve of telematic way and that they will be attended through a forum of open debate of parallel way to the approach well of the problem, well of the exercises.
Mentored work	Along the matter, the students will realise a conceptual map that will have like support two types of actions: on the one hand specific sessions in which the professors will give feedback on the process of construction of the same, and that they will be of face-to-face character. On the other hand, 1 tutoría specific to the month in which in groups reduced will treat the conceptual map. If it cannot be in person, virtual tutorials will be held through the remote campus platform
Autonomous problem solving	The students will realize documentation wokr to the conceptual map and stop the libretto of the choreographic performance. In all moment the support will realize, well road face-to-face(tutorials), well virtual road (Moovi). If it cannot be in person, virtual tutorials will be held through the remote campus platform
Tests	Description
Problem and/or exercise solving	Through the platform Tem@ will pose different problems and exercises that will resolve of telematic way and that they will be attended through a forum of open debate of parallel way to the approach well of the problem, well of the exercises.
Essay	To the hour to elaborate the choreography the students will have during the practical sessions, of the two professors of the matter to be able to ask, value and argue the work realised. Likewise, during the tutorías of this period, the thematic related with the practical choreographies will have preference.

Assessment			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Lecturing	Manufacture of a conceptual map of the contained of the subject that will elaborate along the course and that will defend by means of oral exhibition when finalizing the contents	40	B1 B2 B9 B12 B14
Problem solving	In this *apartado will value the participation of the students in different problems and exercises that expose along the course. Particularly it will value the participation in the day of the dance	20	B13 B15 B25
Essay	In this *apartado will value the process of building *coreográfica and the result of the same. It Will ponder in this *apartado the process with a 80% and the result with a 20%. The process will control with the manufacture, by part of the teaching staff, of one daily *individualizado of each group, of the sessions developed stop the manufacture of the choreography. In the case that the students did not take part in 80% of the sessions of *docencia, will not be able to opt by the manufacture of the choreography and will owe to realize a critical reflection of a show of Artistic Expression or of Dance following the script provided by the professors	40	B13 B15 B24 B25

Other comments on the Evaluation

In the case of the resolution of problems, These will be posed and development during the session of group A. To surpass the subject will be accurate to surpass 50% of each of the the sections of the evaluation structure. The final grade will be the result of the sum of the grade obtained in each of the section. When the students need of more of an edition to surpass the subject, the proofs surpassed will keep in the second edition and only will have to concur with those that were not surpassed.

In the case of back editions, the students will owe to concur with all thesections of the evaluation. Namely, partial grades from previous years will not be saved.

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Sefchovich, G., **Expresión corporal y creatividad**, 2005,

Learreta Ramos, B.; Ruano Arriaga, K. y Sierra Zamorano, M.A., **Didáctica de la expresión corporal: talleres monográficos**, 2006,

Martínez López, E., **Rítmico y expresión corporal mediante coreografías**, 2006,

Motos Teruel, T., **Prácticas de la expresión corporal**, 2007,

Trias, N.; Pérez, S. y Araújo, J., **Juegos de música y expresión corporal**, 2007,

Chazín, S.M., **Juegos de expresión corporal para niños**, 2007,

Montesinos Ayala, D., **La expresión corporal. Su enseñanza por el método natural evolutivo**, 2004,

Markessinis, A., **Historia de la Danza desde sus orígenes**, 1995,

Castañer, M. y Camerino, O., **Unidades didácticas para primaria I. Bailando en la escuela. El cuerpo expresivo.**

Material alternativo y percepción, 1992,

Ortiz Camacho, M.M., **Expresión corporal: una propuesta didáctica para el profesorado de educación física**, 2002,

García Ruso, H., **La danza en la escuela**, 1997,

Motos Teruel, T., **Iniciación a la expresión corporal: una propuesta didáctica para el profesorado de educación física**, 1983,

Learreta Ramos, B., **Los contenidos de la expresión corporal**, 2005,

Santiago Martínez, P., **Expresión corporal y comunicación: teoría y práctica de un programa**, 2004,

Kalmar, D., **¿Qué es la expresión corporal?: a partir de la corriente de trabajo creada por Patricia Stokoe**, 2005,

Viti, E., **la danza per i Bambini: metodologia della danza educativa**, 2006,

Recca, M., **¿Qué es la danza-movimiento terapia?: el cuerpo en danza**, 2005,

Abad Carlés, A., **Historia del ballet y la danza moderna**, 2004,

Castañer, M., **Expresión corporal y danza**, 2000,

Castañer, M.; Grasso, A.; López Villar, C.; MATEU, M.; Motos, T.; Sánchez, R., **La inteligencia COrporeal en la Escuela.**

Análisis y Propuestas, 2006,

Revista Tandem, **Monografía: La expresión Corporal en el escenario virtual**, 2014-4768, 79, Graó, 2023

Revista Tandem, **La expresión corporal y el desarrollo de competencias transversales en la formación del profesorado de Educación Física**, 2014-4768, 47, Graó, 2015

Recommendations

IDENTIFYING DATA				
Fundamentos dos deportes colectivos II				
Subject	Fundamentos dos deportes colectivos II			
Code	P02G050V01403			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator	Tourinho González, Carlos Francisco Lago Peñas, Carlos			
Lecturers	Lago Peñas, Carlos Tourinho González, Carlos Francisco			
E-mail	tourinog@gmail.com clagop@uvigo.es			
Web				
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
B16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
B23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
C5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar
C6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte
C12	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo, adecuado para cada tipo de actividade de adestramento deportivo

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Aprender a deseñar plan, exercicios e tarefas para a aprendizaxe de deporte	B11 B12 B20 B23 B26	C5 C6 C12
Dominar os fundamentos do deporte	B1 B3 B15 B16	
aprender a observar o deporte e identificar os aspectos fundamentais e detectar erros e posible smellores	B3 B12 B16 B23 B24 B26	

Contidos	
Topic	
TEMA 1. Fundamentación teórica do fútbol e o voleibol	1 Orixe e evolución do xogo do Fútbol como deporte: aproximación conceptual.
TEMA 2. Fundamentos técnico-tácticos e didácticos do fútbol e voleibol	2. O reglamento.
TEMA 3 Estructura formal e funcional do fútbol e voleibol	3. Valores educativos do deporte: o Fútbol.
TEMA 4 O proceso de iniciación deportiva ao fútbol e voleibol	4. Estructura sistémica do fútbol. Bases estruturales e funcionales do xogo.
	5. O Sistema Deportista (SD) na iniciación.
	6. Fases no ensino do Fútbol.
	7. As estratexias metodolóxicas no ensino do Fútbol
	8. A construción de tarefas no ensino do Fútbol.
	9. A sesión.
	10. Historia, reglamento e aspectos configuradores do Voleibol.
	11. Elementos técnicos básicos.
	12. Elementos técnico- tácticos.
	13. Táctica Colectiva.
	14. Adestramento do Voleibol.
	15. Metodoloxía de ensino de Voleibol.
	16. O *Voleibol no contexto escolar.
	17. Outras maneiras de xogar ao voleibol

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	6	30	36
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	4	30	34
Resolución de problemas	10	46	56
Lección maxistral	33	0	33
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	16	20
Traballo	2	20	22
Práctica de laboratorio	12	0	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Exame de preguntas obxectivas	2	4	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	Resolución de exercicios baixo a dirección do docente
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Documentación dos traballos realizados. Preparación de avaliacións
Resolución de problemas	Resolución de exercicios
Lección maxistral	Actividades expostivas do profesor

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Respostarase ós estudantes a súas preguntas, de maneira adecuada na clase e de modo mais profundo no horario de tutoría se fose preciso

Avaliación	
	Description
	Qualification Training and Learning Results

Exame de preguntas de desenvolvemento	Fútbol: O exame consistirá na resposta a preguntas teórico-prácticas	40	B1 B12 B15 B23 B24	C5 C6 C12
Traballo	Voleibol: en grupos de 2-4 alumnos se elaboran 2-4 sesións e impartirse 1 sesión práctica sobre os contenidos presentados nas clases teóricas o realizarase un examen práctico (escrito).	20	B15 B16 B23 B26	C5 C6 C12
Práctica de laboratorio	Voleibol A asistencia será obrigatoria para superar la asignatura. Haberá que aísitir ao 80% das clases prácticas e face-los traballos propostos polo docente.	5	B3 B12 B16 B20 B26	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Fútbol. Haberá que elaborar sesións prácticas ao longo do curso	10		
Exame de preguntas obxectivas	Voleibol: resposta a preguntas teóricas	25	B11 B12 B15	

Other comments on the Evaluation

A puntuación final será a media aritmética da cualificación obtida na parte da materia de Voleibol e Fútbol. Será necesario alcanzar polo menos unha puntuación de 4 para realizar a media.

Fútbol: O estudiantado que non chegue ao 80% de asistencias ás clases prácticas terá que facer un exame práctico consistente na resolución de supostos prácticos e a execución de habilidades específicas e tarefas no campo. O 40% da nota será o exame teórico, o outro 40% o exame práctico e 20% será a elaboración de sesións prácticas ao longo do curso.

Na segunda convocatoria en Fútbol e voleibol, se valorará do mesmo xeito que na primeira.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Wise, M., **Voleibol: entrenamiento de la técnica y la táctica**, Hispano-Europea,
Damas Arroyo, **La Enseñanza del voleibol en las escuelas deportivas de iniciación**, Gymnos,
Pimenov, Mikhail Pavlovich, **Voleibol : aprender y progresar : (más de 500 ejercicios del servicio, pase, remate y bloqueo)**, Paidotribo,
Varios, **Reglamento de voleibol : reglamento oficial e internacional**, Flash,
Lucas, Jeff, **El voleibol : iniciación y perfeccionamiento**, Paidotribo,
Bachmann, Edi, **1000 ejercicios y juegos de voleibol y minivolei**, Hispano-Europea,
Moras, Gerard, **La Preparación integral en el voleibol : 1000 ejercicios y juegos**, Paidotribo,
Lago, C., **La enseñanza del Fútbol en la Edad Escolar**, 1ª ed., Wanceulen, 2002
Riera, Joan, **Habilidades en el deporte**, 1ª ed., INDE, 2005
Marí, Pep, **Liderar equipos campeones**, 1ª ed, Plataforma, 2017
Casais, Luis; Lago, Carlos y Dominguez, Eduardo, **Fútbol Base. Entrenamiento en categorías de formación. Vol. 1 y 2.**, 1ª ed, MCSports, 2009
Durand, Marc, **El niño y el deporte**, 1ª ed, Paidós, 1988
Castelo, Jorge, **Fútbol. Estructura y dinámica del juego**, 1ª ed, INDE, 1999

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502
Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501
Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II/P02G050V01603

Subjects that it is recommended to have taken before

Fundamentos dos deportes colectivos I/P02G050V01303

IDENTIFYING DATA				
Basics of gymnastic sports				
Subject	Basics of gymnastic sports			
Code	P02G050V01404			
Study programme	Grado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2nd	2nd
Teaching language	Spanish			
Department				
Coordinator	Gutierrez Sánchez, Águeda Fernández Villarino, María de los Ángeles			
Lecturers	Fernández Villarino, María de los Ángeles Gutierrez Sánchez, Águeda			
E-mail	agyra@uvigo.es marianfv@uvigo.es			
Web				
General description	The sports *ximnásticos are those included in the International Federation of Gymnastics. In this subject will board the technical and didactic bases of these deport of form itemized in two big blocks: 1. Skills *Rítmico-Expressive. Gymnastics *Aeróbica, Gymnastics *Rítmica and Gymnastics stop All. 2. Skills *Ximnástico-*Acrobáticas. Artistic gymnastics, Gymnastics *Acrobática and Springboard			

Training and Learning Results

Code	
B7	Knowledge and comprehension of the foundations, structures and functions of the skills and bosses of the motricity humanizes.
B10	Knowledge and comprehension of the foundations of the sport.
B12	Application of the technologies of the information and communication (TIC) to the area of the Sciences of the Physical Activity and of the Sport.
B13	Habits of excellence and quality in the professional exercise.
B14	Managing of the scientific basic information applied to the physical activity and to the sport in his different manifestations.
B15	Aptitude to design, to develop and evaluate the processes of education - learning relative to the physical activity and of the sport, with attention to the individual and contextual characteristics of the persons.
B16	Aptitude to promote and evaluate the formation of lasting and autonomous habits of practice of the physical activity and of the sport.
B18	Aptitude to apply the physiological beginning, biomechanics, behavioral and social, to the different fields of the physical activity and the sport.
B20	Aptitude to identify the risks that stem for the health of the practice of physical inadequate activities.
B23	Aptitude to select and to be able to use the material and sports equipment adapted for every type of activity.
B24	Action inside the ethical beginning necessary for the correct professional exercise.
B25	Skill of leadership, capacity of interpersonal relation and teamwork.
B26	Adjustment to new situations, the resolution of problems and the autonomous learning.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Identify the elements and parameters that configure the structure of the modalities gymnastics: statutory aspects, spaces of action, technical skills, skills manipulative, skills choreography, etc.	B7 B10 B14
Know which are the characteristics and fundamental lawsuits stop the learning of the specific skills of the sports Gymnastics.	B7 B10 B14 B26
Comprise the different fields of application of the sports gymnastics and know the objectives and suitable methodologies it each context.	B15 B24
Have of the bases and enabling didactic contents develop process of teaching-learning related with the skills gymnastics.	B10 B15 B18

Use the technical principles and the enabling methodological resources to the students take part, from the educational or sportive perspective, in regard to the skills gymnastics.	B10 B14 B15 B18 B20 B23
Purchase the developmental knowledges of the specific physical condition, adapted to the activities acrobatic-Gymnastic, as well as associate these with the development of the habilities psychomotor	B10 B12 B16 B18 B20
Dominate the techniques gymnastics stop his correct application, as well as the aspects of security in the execution (help and placing of the material).	B10 B13 B20 B23
Apply properly different didactic resources (establishment of objectives, feedback, reinforcements, etc.)To improve technical movements of these deport.	B13 B15 B16 B24 B25
Accept the activities acrobatic-gymnastics so that the teaching futures transmit and develop in the use of the his professional freedom.	B13 B24
Design and apply instruments of systematic observation to identify or correct models of own execution of these deport	B10 B12 B15 B16
Experience and develop skills of character choreography, so much of individual type how collective, favouring the capacity of the students stop the manufacture of creative productions across the skills developed in the subject.	B10 B25 B26

Contents

Topic	
Block 1. Theoretical foundation of the gymnastic sports	Subject 1. The gymnastic sports in the context of the Sciences of the Physical Activity and of the Sport. 1.1. Essential characteristics of the gymnastic activities from different fields of application. 1.2. Classification of the activities and gymnastic sports. Subject 2. Historical antecedents and organisms that regulate the gymnastic sports. 2.1. Origins and historical antecedents of the gymnastic activity. Subject 3. Assessment and trial of the gymnastic contests.
Block 2. Technical foundations, artistic and didactic of the gymnastic sports: rhythmical Skills-expressive and gymnastic Skills-acrobatic.	RHYTHMICAL BLOCK-EXPRESSIVE. RHYTHMICAL GYMNASTICS Subject 1. The skills of the Rhythmical Gymnastics in the context of the Sciences of the Physical Activity and of the Sport. 1.1. Concept and preliminary. 1.2. Corporal technical skills. 1.3. Technical handling skills. GYMNASTIC BLOCK-ACROBATIC. Subject 1. Technical and methodological command of the gymnastic elements of school level (pre-acrobatic). 1.1. Rollings. 1.2. Gymnastic balances. 1.3. Jumps of plinto. 1.4. *Familiarización With the minitramp. Subject 2. Technical and methodological command of the acrobatic gymnastic elements of floor. 2.1. Jumps advance and sides with impulse of a leg and intermediate support. 2.2. Jumps of volteo free complete with impulse of both legs. 2.3. Jumps backwards with impulse of both legs and support of intermediate hands.

Block 3.
Formal and functional structure of the gymnastic sports

RHYTHMICAL BLOCK-EXPRESSIVE.

Subject 1. Defining elements of the Rhythmical Gymnastics.

- 1.1 Continuity of the actions.
- 1.2. Globality of the actions.
- 1.3. Dialogue with the devices.
- 1.4. Rhythm.
- 1.5. Space.
- 1.6. Expressiveness.
- 1.7. Creativity.
- 1.8. Variety.

Subject 2. Structure and composition of the rhythmical gymnastics

- 2.1. Individual exercises: corporal difficulty, difficulty of device, dynamic elements of rotation, artistic composition and execution.
- 2.2. 3.2. Exercises of Group: difficulty with exchange, difficulty without exchange, collaborations, dynamic elements of rotation, artistic composition and execution.

GYMNASTIC BLOCK-ACROBATIC

Subject 3. Space structure of the gymnastic movements.

- 3.1. Space organisation.
- 3.2. The paths.
- 3.3. Rollings.
- 3.4. Structural groups.

Subject 4. Dynamic characteristics of the gymnastic movements.

- 4.1. Characteristics of inertia.
- 4.2. Characteristics of strengths.
- 4.3. Characteristics of energy

Subject 5. Corporal balance.

- 5.1. Types of balance.
- 5.2. Factors that take part in the balance.
- 5.3. The defence of the gymnastic balance.

Subject 6. The physical capacities in the gymnastic sports.

- 6.1. Perceptual motor skills.
 - 6.2. Conditional capacities.
 - 6.3. Election of Gymnasts.
-

Block 4.

Process of sportive initiation of the gymnastic sports: rhythmic-expressive and acrobatic

RHYTHMICAL BLOCK-EXPRESSIVE.

Subject 1. The musical parameters like fundamental elements of the rhythmic skills-expressive

- 1.1. Key elements of the music: pulse, interval, tempo, compass, bell, melody.
- 1.2. The length of the sound and his graphic representation
- 1.3. Adaptation of the movement to the musical rhythm

Subject 2. The music and the Basic Steps of Aerobic Gymnastics

- 2.1 key Elements of the music in Aerobic Gymnastics
- 2.2 The initiation through the game of the Aerobic Gymnastics.
- 2.3 The basic steps like support of the choreographic designs.
- 2.4 The choreographic options in Aerobic Gymnastics.

Subject 3. The occupation of the space of action like expressive strategy

- 3.1. The space of action in the artistic sports
- 3.2. Variables that allow to take part in the space of action from the expressive perspective: trainings, space levels, orientation and volumes

Subject 4. The classical dance like the base of the technical skills-corporal

- 4.1. Basic corporal position
- 4.2. Positions of arms and positions of feet
- 4.3. Elements of the dance: relevé, plié and jeté.

Subject 5. The corporal skills of balance

- 5.1. Description
- 5.2. Fundamental technical appearances
- 5.3. Criteria of variation
- 5.4. Typical errors
- 5.5. Methodological progression

Subject 6. The corporal skills of rotation

- 6.1. Description
- 6.2. Fundamental technical appearances
- 6.3. Criteria of variation
- 6.4. Typical errors
- 6.5. Methodological progression

Subject 7. The corporal skills of jump

- 7.1. Description
- 7.2. Fundamental technical appearances
- 7.3. Criteria of variation
- 7.4. Typical errors
- 7.5. Methodological progression

Subject 8. Handling skills of the devices

- 8.1. General principles of handling of the devices
- 8.2. Specificity of the skills handling
- 8.3. Handling skills of ball: fundamental technical elements, technical elements no fundamental, criteria of variation, methodological progression, typical errors,

Subject 9. Collaborative and cooperative elements

- 9.1. Exchanges
- 9.2. Choreographic series
- 9.3. Dynamic elements of rotation
- 9.4. Collaborations: without high or long launchings of the devices, with high launching and dynamic rotation of the body, with multiple launchings, with multiple receptions, with elevation/support of the gymnast.

Subject 10. The compositive process in the field of the rhythmic skills-expressive

- 10.1. The phases of the compositive process
- 10.2. Exhibition of the gymnastic exercise created
- 10.3. The evaluation of the gymnastic exercise

GYMNASTIC BLOCK-ACROBATIC.

Subject 7. The Acrobatic Gymnastics in the educational field.

- 7.1. The preys of hands.
- 7.2. Different roles of the students.
- 7.3. The assistances and manual helps
- 7.4. Organisation and systematic measures in the structural phases of the trainings groups (figures and pyramids).

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	30	60	90
Laboratory practical	41	41	82
Autonomous problem solving	4	8	12
Mentored work	0	10	10
Presentation	0	2	2
Problem and/or exercise solving	0	2	2
Objective questions exam	0	2	2
Laboratory practice	0	3	3
Essay	0	22	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	The master sessions will use for the explanation of the theoretical contents and explanation of the practical contents of the matter. It constitutes a face-to-face activity in the classroom if they did not exist measured of contingency by the pandemia or no face-to-face by videoconference by means of the utilisation of personal and audiovisual means. In necessary case will make with all the group of way no face-to-face through the Remote campus.
Laboratory practical	Experience of the theoretical contents-practical guided by the teachers, where will take into account the methodological processes of education-learning, doing special upsetting in the technical appearances and of execution of the gymnastic sports. The practices have like aim work formally the know do (procedimental competition). Nevertheless, it is precise to take into account that they also work the knowledge, the know be and the know be.
Autonomous problem solving	- It will pose the development of a choreography that will have by reference the gymnastic modalities treated in the development of the matter. - They will work the technical execution of the gymnastic elements during the methodological process of education-learning carried out in the matter. - It will work the technical evaluation and the composition of the gymnastic sports by means of the analysis of exercises in video
Mentored work	The works tutored will make in group
Presentation	- Execution and exhibition of the choreography elaborated in collaboration with the mates. - Execution of a gymnastic exercise proposed by the professor. - Exhibition with audiovisual support of a gymnastic element by means of the methodology worked.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Autonomous problem solving	Advice and tutorship for the resolution of the problems proposed in the subject. This time is reserved to attend and resolve the worries of the students. The attention will be individual and in small groups, depending on the nature of the attention. So much individually as in group, will carry out mainly by videoconference or by email, avoiding the maximum possible the dispatch of the professors. These activities have the function to orient and guide the process of learning of the student. If the situation like this recommends it, the attention would make through the virtual dispatches of the professors of the matter.
Mentored work	Orientation to the student/to on the works to make. Resolution of doubts.If the situation like this recommends it, the attention would make through the virtual dispatches of the professors of the matter.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Laboratory practical	The evaluation will do of continuous form by means of the control of assistance of the students. Development and put in practice of a methodological progression of the gymnastic elements worked along the sessions.	A avaliación desta sección será realizada por persoas que non asistan ao 80 por cento das prácticas. Será esencial facer unha media coas outras partes avaliadas	B10 B12 B15 B16 B20 B24

Autonomous problem solving	Preparation of a final choreography, presentation and exhibition of the sessions worked in the practice.	15	B13 B24 B25
Problem and/or exercise solving	Compilation of the knowledges purchased related with the theoretical contents-practical of the subject.	40	B10 B14 B15
Objective questions exam	Compilation of the knowledges purchased related with the theoretical contents-practical of the subject.	10	B10 B14
Laboratory practice	- Realisation of a choreography of form group. - Technical execution of the gymnastic elements worked in the practical sessions.	20	B18 B20 B25
Essay	Work in group on a gymnastic element assigned.	15	B10 B12 B13 B14 B25

Other comments on the Evaluation

The evaluation will try to collect and value all those appearances related with the students with regard to the conceptual field, procedimental, actitudinal and relational. It is designed in function of the following characteristic: formative, continuous, integral and final. Therefore, it affects to all the process of education-learning.

THE FINAL QUALIFICATION of the matter will result of the integration of the distinct notes of the activities made so much in the contents of Rhythmical Skills-Expressive as in the contents of Gymnastic Skills-Acrobatic. They will have to have surpassed all the parts to obtain a positive qualification. The students/ace that do not make all the activities of evaluation will obtain the final qualification of suspense, although some activities are approved. If the student/to makes only some of the activities of the course will have the qualification of suspense, since it makes a continuous evaluation of all the activities proposed. When the student need of more than an announcement to surpass the matter, will save partial notes during the second announcement; that is to say, in the extraordinary announcement of July will keep those partial notes that the students have surpassed, and only will present to those that have not surpassed. For the other announcements, the student/to will have to concurrir of the same way to a proof written of short question, type test or of development and of a proof practises of execution and metological of the contents worked to surpass the matter. Equally it will have to present the work with his audiovisual support of the gymnastic element assigned by the professor and elaborated according to the development of the contents worked during the course. The review of examinations will be in the dispatch of the once concluded professors the correction. OBSERVATIONS: THE ACTIVE PARTICIPATION OF THE STUDENTS IN THE FACE-TO-FACE SESSIONS IS A FACTOR THAT DETERMINES THE PROCESS OF EVALUATION: The assistance to the practical sessions will be COMPULSORY (80% of the total hours of the matter, no sessions) will apply of form individual to each one of the 2 Blocks of the matter (Rhythmical Block-Expressive and Gymnastic Block-Acrobatic).The students that participate actively, like minimum, to 80% of the sessions have to obtain 50% of the maximum possible punctuation in the theoretical proof and in the practical proofs to consider them surpassed. The students that do not participate actively (mere observers), like minimum to 80% of the sessions, have to obtain 65% of the maximum possible punctuation in the theoretical proof and in the practical proofs to consider them surpassed. This appearance is taken into account equally for which do not assist to the minimum demanded of the practical sessions. The disabled students for the practical driving, will be able to request the adaptation of the tasks driving to make in the sessions and in the proofs of evaluation, in the degree that the competitions of the matter allow it. To the incapacitated temporarily for the sportive practice, the evaluation of the practical proofs of gymnastic execution will make him when his temporary inability allow it to him and in the case of the block of rhythmical skills-expressive will make through the viewing of videos.

BLOCK: GYMNASTIC SKILLS-ACROBATIC - The fault of assistance to more than two practices of laboratory of this block (independently of his justification), supposes besides the realisation of a practical examination of methodological education of the acrobatic elements to which have not assisted. BLOCK: RHYTHMICAL SKILLS-EXPRESSIVE - Because of the character of continuous evaluation, the NO assistance to the practical sessions will not give right to make the choreography in group. In case of what this happen, the evaluation of the practical contents will make by means of the evaluation of gymnastic exercises in video. Of the mimo way, if a person finds incapacitated temporarily for the realisation of the practical proofs, will be able to examine by means of the evaluation of gymnastic exercises in video.

Sources of information

Basic Bibliography

Knirsch, K, **Manual de Gimnasia Artística**, Ed. Esteban Sanz, Madrid, 1974
 SÁEZ PASTOR, F., **Gimnasia Artística. Los Fundamentos de la Técnica.**, Ed. Biblioteca Nueva. Madrid, 2003
 SAEZ PASTOR, F., **Habilidades Gimnástico-Acrobáticas. Método de Enseñanza.**, Ed. Estaban Sanz, Madrid., 2015
 SMITH, T., **Biomecánica y gimnasia.**, Ed. Paidotribo. Barcelona, 1984
 ESTAPÉ, E., LÓPEZ, M. y GRANDE, I., **Las Habilidades Gimnásticas y Acrobáticas en el Ámbito Escolar.**, Ed. Inde. Barcelona, 1999

JUNYENT, V. y MONTILLA, M, **1023 ejercicios y juegos de equilibrios y acrobacias gimnásticas.**, Ed. Paidotribo. Barcelona, 2000

Complementary Bibliography

Albadalejo, L, **Aerobic para Todos**, 1996,

Canalda, A., **Gimnasia rítmica Deportiva. teoría y práctica**, 1998,

Cassagne, M., **Gymnastique Rythmique Sportive**, 1990,

Ereño, C., **Iniciación a la gimnasia rítmica deportiva: principios metodológicos y formas de desarrollo de la creatividad motriz**, 1993,

Fernández, A., **Gimnasia Rítmica Deportiva. Fundamentos**, 1989,

Fernández, A., **Gimnasia Rítmica**, 1991,

Gaio, R., **Ginástica Rítmica Desportiva "Popular": Uma proposta educacional**, 1996,

Gutiérrez, A. y Vernetta, M, **Gimnasia Aeróbica Deportiva: propuesta de U.D. a través del juego**, 2007,

Liarte, T. y Nonell, R., **Diver-Fit. Aaerobic y fitness para niños y adolescentes**, 1998,

Lisitskaya, T., **Gimnasia Rítmica. Deporte y entrenamiento**, 1995,

Martínez, A., **La gimnasia rítmica. Un planteamiento educativo motriz**, 1992,

Martínez, A., **La gimnasia rítmica. Metodología**, 1992,

Martínez, A., **Dimensión Artística de la Gimnasia Rítmica**, 1997,

Martínez, A., **Fundamentación coreográfica de la gimnasia rítmica deportiva: calidad técnica y expresiva del movimiento y su estrecha relación con la música**, 1998,

Martínez, A., **Aproximación al deporte a través de los principios artísticos: creatividad, expresión y estética**, 1999,

Martínez, A. y Díaz, M.P., **Las actividades gimnásticas como recurso para el desarrollo de la creatividad motriz**, 2002,

Mendizábal, S. y Mendizábal, I., **Iniciación a la Gimnasia Rítmica I**, 1985,

Quintana, A., **Ritmo Y Educación Física**, 1997,

Sierra, E., **Actividades Gimnásticas: Gimnasia Rítmica Deportiva**, 1993,

Sánchez, D., **Bases para la enseñanza del Aerobic**, 1999,

Vernetta, M.; López, J. y Panadero, F., **Unidades Didácticas para secundaria XI. Aprendizaje de las habilidades gimnásticas. Una propuesta a través de minicircuitos.**, 2000,

Vernetta, M.; López, J. y Panadero, F., **El Acrosport en la escuela.**, 2001,

Vernetta, M.; Gutiérrez, A. y López, J., **El Aerobic Deportivo en la Educación Física. Iniciación a través del juego.**, 2003,

Viciana, V. y Arteaga, M., **Las actividades coreográficas en la escuela. Barcelona. Ed. Inde.**, 1997,

MANONI, A, **Biomecánica e divisione strutturale della ginnasia artistica.**, Ed. Società Stampa Sportiva. Roma, 1993

SÁNCHEZ BAÑUELOS, F., **Bases para una didáctica de la Educación Física**, Ed. Gymnos. Madrid, 1989

SMLEUSKIY y GASVERDOUSKIY, **ratado General de Gimnasia Artística Deportiva**, Ed. Paidotribo. Barcelona, 1993

STILL, C., **Manual de gimnasia artística femenina.**, Ed. Paidotribo. Barcelona, 1993

AGUADO JODAR, J, **Eficacia y técnica deportiva.**, Ed. Inde. Barcelona, 1993

AGOSTI, L, **Gimnasia Educativa.**, Ed. Edisa S.A. Madrid, 1974

ANDERSON, B., **Stretching.**, Ed. Integral. Barcelona, 1984

BÄUMLER y SCHNEIDER, **Biomecánica deportiva.**, Ed. Martínez Roca. Barcelona., 1989

BOURGEOIS, M., **Didáctica de la Gimnasia**, Ed. Biblioteca Nueva. Madrid, 1999

BRIDOUX, A., **Gymnastique Sportive. Son enseignement en milieu scolaire.**, Ed. Amphora. Paris, 1991

CARRASCO, R., **Cahiers techniques de l'entraîneur.**, Ed. Vigot. París, 1981

CARTONI, A. C. y PUTZU, D., **Ginnastica Artistica Femminile.**, Edi. Ermes. Milan, 1990

GINES SIU, J., **Cama elástica**, Ed. Alhambra, 1987

HINAUL, K., **Introducción a la biomecánica**, Ed. Jims., Barcelona, 1982

LANGLADE, A y REY de L., N., **Teoría general de la gimnasia.**, Ed.: Stadium. Buenos Aires, 1986

LEGUET, J., **ctions motrices en gymnastique sportive.**, Ed. Vigot. Paris, 1985

LLOYD R., **Manual de entrenamiento de gimnasia deportiva.**, Ed. Paidotribo, Barcelona, 1993

LÓPEZ BEDOYA, J., VERNETTA, M. Y MORENILLA, L., **Indicadores para la detección de talentos deportivos.**, MEC/CSD. Madrid, 1995

MOSSTON, M. y ASHWORTH, S., **La Enseñanza de la Educación Física.**, Ed.: Hispano Europea. Barcelona, 1993

MONTICELI, M., **Il mini trampolino elástico in ginnasia artistica**, Ed. Società Stampa Sportiva. Roma, 1984

PILA TELEÑA, A, **Educación Físico Deportiva, enseñanza-aprendizaje.**, Ed. Pila Teleña. Madrid, 1983

SPNING y otros., **Stretching.**, Ed. Hispano Europea, 1992

SÖLVEBORN, Even-A., **Stretching.**, Ed. Martínez Roca. Barcelona, 1989

UKRAN, M.L., **Gimnasia Deportiva.**, Ed. Acirbia, Zaragoza, 1978

Sáez, P. y Gutiérrez, A., **La génesis de las rotaciones gimnásticas I**, VI,12(4-11), 2007

Sáez, P. y Gutiérrez, A., **La genesis de las rotaciones gimnásticas II. Rotaciones generadas en vuelo.**, VII,13(52-62), 2008

Fernández Rodríguez, R, **Efecto comparativo de diferentes minicircuitos en el aprendizaje de habilidades gimnásticas aeróbicas**, 2012

Abeal Filgueira, R., **Influencia del feedback audiovisual en la autoevaluación de la gimnasia acrobática en el ámbito escolar**, 2015

Recommendations

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Free body expression and dance/P02G050V01402
